

Rights!

MAGASIN FRÅN RTSI

OM RÄTTEN TILL SUBKULTURELL IDENTITET

PARENTAL
ADVISORY
EXPLICIT CONTENT

Kari Berg.

FOTO: NIKDESIGN

Visst har vi kommit långt, men...

Samhället förändras under tidens gång och det som var självklart för ett par sekel sedan kan idag ses som ett förlegat synsätt. Genom historien har därför många olika framsteg inom mänskliga rättigheter gjorts och när den förändring som det slitits för väl går igenom så klappar sig många på axeln för att vi gjort en skillnad och nu ligger "i linje" med nutiden.

” Vi tar många steg i rätt riktning men världen är inte riktigt framme än...

Under dessa förlopp har däremot andra utsatta grupper stått i bakgrunden i väntan på rätt tid att lyfta sin fråga, i väntan på att samhället ska vara redo för nästa del i processen. Vi tar många steg i rätt riktning men världen är inte riktigt framme än, och du sitter just nu med vårt rop på hjälp i handen – nästa del i kampen för rättigheter. De alternativa subkulturerna har fått stå tillbaka och under lång tid utstått många prövningar. Inte förrän en bit in på 2000-talet har frågan om förändring börjat lyftas.

Sverige och världen har kommit en bra bit på vägen med arbetet för allas lika värde. Vi ska dock inte glömma

att det inte är mer än hundra år sedan kvinnor fick rösträtt, etnisk segregation baserad på statens idéer om ras styrde i USA långt in på mitten av 1900-talet och en proposition för att transpersoner skulle få ett utökat skydd i lagen i Sverige slogs inte igenom förrän under 2018, bara för att ta några exempel.

Initiativet RTSI har sedan 2014 aktivt jobbat med att lyfta frågan om alterofobi, ett relativt nytt begrepp. Om samhället ser likheterna i utanförskap som alternativa subkulturer har med andra grupper, som redan nu är skyddade i diskrimineringslagen, kan även dessa komma att omfattas av ett skydd.

Det kan finnas flera olika anledningar till varför du har öppnat denna tidning, men det är inte det viktiga. Det som är viktigt är hur du känner när du lägger ifrån dig den. Jag hoppas att vi med denna tidning kan ge vår syn på världen och vad vi upplever samt ge kunskap och förklara de problem som alternativa subkulturer dagligen ställs inför och ge svar på hur vi behöver gå vidare för att få till en förändring.

Tillsammans kan vi ta nästa steg för att skapa ett mer inkluderande samhälle. Därför behöver vi din hjälp!

KARI BERG
Redaktör
Projektledare för RTSI

**VI VARNAR FÖR
SÄRSKILT STARKA
BILDER OCH ANNAT
KÄNSLIGT MATERIAL
SOM KAN FÖREKOMMA
I DENNA TIDNING.**

REDAKTION

REDAKTÖR: Kari Berg

MEDARBETARE: Rebecca Blom, Daniel Larsson, Emelie Klein

ÖVRIGA MEDARBETARE: Deltagare i RTSI-projektet "En kunskapsfråga"

FRAMSIDA:

Fotograf: Nikdesign
Modell & Make-up: Mixi Pix

BAKSIDA:

Fotograf: Nikdesign
På bilden: Elizabeth Andrews från Frantic Amber

GRAFISK FORM OCH PRODUKTION:

Joachim Ljungquist,
Clash Kommunikation

PRODUCERAD I SAMARBETE MED:

Konst & Kultur i Norr

TRYCK: Tryckeri City, Umeå 2019

Denna tidning har producerats av RTSI och är utgiven av SUB - Riksförbundet För Subkultur och finansieras med stöd från Arvsfonden.

www.rtsi.se

OM RTSI

FOTO: ENVATO/KORABKOVA

RTSI

RÄTTEN TILL SUBKULTURELL IDENTITET

Rätten Till Subkulturell Identitet, även förkortat RTSI, är ett samlat initiativ som arbetar för att öka kunskap och medvetenhet om subkulturernas situation i samhället samt för att motverka fördomar, diskriminering, intolerans och hatbrott gentemot personer som har en subkulturell tillhörighet.

Visionen är ett samhälle där vi har en ökad acceptans och förståelse för varandras olikheter, oavsett om dessa olikheter ligger i vår etniska härkomst, livsåskådning, kön, sexuella läggning eller stil och andra uttryck som är kopplade till den en själv uppfattar sig vara – det vill säga de saker som gör en till den en är, ens identitet.

Genom information, utbildning och reformer i lagstiftningen vill RTSI öka såväl acceptansen som skyddet

för personer i subkulturer eller med alternativa stilar.

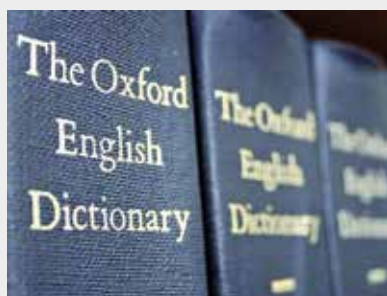
RTSI vill uppmärksamma att den ökade sårbarhet som i många fall blir en konsekvens av att sticka ut från mängden som normbrytande, i vårt fall med fokus på subkulturell identitet, medför en problematik som kan jämföras med andra diskrimineringsgrunder.

RTSI arbetar för att även alternativa subkulturer ska ha skydd i hatbrottslagstiftningen.

Initiativet avser att lyfta ovanstående frågor både genom utbildningsmaterial och genom kommunikation mot myndigheter och beslutsfattare.

Arbetet för att synliggöra dessa orättvisor har bara börjat. I Sverige och världen har många unga engagerat sig i olika nätverk och börjat berätta om problemen. Många personer har börjat tala om hur de behandlats illa, mobbats och trakasserats under sin uppväxt och ofta är det återkommande att de var "annorlunda" med den gemensamma nämnaren "stil" och kreativa uttrycksformer, med andra ord deras kulturella identitet.

Det handlar om så mycket mer än stil. Det handlar om rätten till sin identitet, om *rätten till subkulturell identitet*.

ALTERNATIVA SUBKULTURER

Oxfords engelska lexikon beskriver subkultur på följande vis: **en kulturell grupp av människor, inom en större grupp, som kan ha en annan tro eller ett annat intresse än den större gruppen.**

När vi pratar om alternativa subkulturer åsyftas en grupp med en normbrytande kulturell identitet. De är ofta kopplade till någon form av konstnärligt uttryck, såsom musik och mode.

.. VÄGEN TILL RÄTTIGHET

Det är dags att ta itu med förändringar,

FOTO: NIKDESIGN

ERNA

lagar och genomtänkta anpassningar!

FN visar vägen

FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna är en deklaration som i sig saknar bindande juridisk verkan men det innebär inte att den helt saknar tyngd, utan den kan användas som moralisk påtryckning gentemot FN:s medlemsstater. Det över sjuttio år gamla dokumentet ligger till grund för våra internationella lagar om mänskliga rättigheter och har införlivats i många länders konstitutioner och rättsliga ramverk.

Det är inte svårt att tro att förklaringen är det mest översatta dokumentet i världen och dess trettio artiklar behandlar allt från ekonomiska rättigheter, som rätt till hälsa och lämpliga bostäder, till rätten att inte diskrimineras. Liksom de flesta hatbrottslagstiftningarna så begränsar sig dock även FN till ett antal specifika diskrimineringsgrunder: ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt.

EU följer

FN:s förklaring om mänskliga rättigheter blev inspirationskällan till Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Stadgan består av sju avdelningar (värdighet, friheter, jämlikhet, solidaritet, medborgarnas rättigheter, rättskipning och allmänna bestämmelser). Vi väljer att här se särskilt till Avdelning III: Jämlikhet.

Artikel 21 – Icke-diskriminering:

1. All diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning ska vara förbjuden.

2. Inom tillämpningsområdet för fördragen, och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i dem, ska all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Här ser vi att EU troget följer i FN:s spår när det kommer till vad som räknas som diskrimineringsgrunder.

Sverige i täten?

Sverige har historiskt sett varit ett land som ofta strävat efter att gå i främsta ledet när det gäller rättighetsfrågor, och så nyligen som 2018 utvidgade vi våra hatbrottslagar för att kunna skydda transpersoner. Under benämningen "könsöverskridande identitet och uttryck" har de nu samma rättigheter som de övriga sex diskrimineringsgrunderna. Återigen är Sverige i framkant.

RTSI-initiativet arbetar för att Sverige ska kunna vara ännu mer progressivt genom att släppa fram en annan utsatt grupp: alternativa subkulturer. RTSI menar att hat-

brottslagstiftningen absolut skulle ha plats för ännu en diskrimineringsgrund: *kulturell identitet och stil*. Det finns egentligen även grund för denna förändring hos FN i artikel 22 i förklaringen om mänskliga rättigheter:

Var och en har, i egenskap av samhällsmedlem, rätt till social trygghet, och är berättigad till att de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som krävs för hävdandet av hans eller hennes människovärde och utvecklingen av hans eller hennes personlighet, förverkligas genom nationella åtgärder och mellanfolkligt samarbete i enlighet med varje stats organisation och resurser.

Att en sådan ändring i lagstiftningen behövs ser man när man tittar på vad som händer mot subkulturella personer. Många av dessa händelser skulle med hög sannolikhet klassas som diskriminering om det skett mot någon av de skyddade grupperna.

Upplevelsen av att bli attackerad på grund av något som är vitalt för ens identitet är också densamma oavsett vilken grund det må vara, både för offret och för likasinnade som känner att det lika gärna kunde varit de. Hur sådana händelser kan ta sig uttryck finns att fördjupa sig i från sidan 24 i denna tidning.

Lagar samt FN:s deklaration om

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Artikel 3: Var och en har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet.

Artikel 7: Alla är lika inför lagen och är berättigade till samma skydd av lagen utan diskriminering av något slag. Alla är berättigade till samma skydd mot alla former av diskriminering som strider mot denna förklaring och mot varje anstiftan till sådan diskriminering.

Artikel 22: Var och en har, i egenskap av samhällsmedlem, rätt till social trygghet, och är berättigad till att de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som krävs för hävdandet av hans eller hennes människovärde och utvecklingen av hans eller hennes personlighet, förverkligas genom nationella åtgärder och mellanfolkligt samarbete i enlighet med varje stats organisation och resurser.

Artikel 28: Var och en har rätt till ett socialt och internationellt system där de rättigheter och friheter som behandlas i denna förklaring till fullo kan förverkligas.

Det är vår plikt att se till att dessa rättigheter är verklighet för alla, att alla känner till dem, förstår dem och åtnjuter dem. Det är ofta människor som behöver få sina mänskliga rättigheter bättre skyddade som behöver informeras och påminnas om dem.

BAN KI-MOON

FN:s generalsekreterare 2007-2016

Diskriminering är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

De sju nuvarande diskrimineringsgrunderna

1. Kön
2. Könsoverskridande uttryck
3. Etnisk tillhörighet
4. Religion eller annan trosuppfattning
5. Funktionsnedsättning
6. Sexuell läggning
7. Ålder

Brottsbalken

29 kap. Om straffmätning och påföljdseftergift

2 § Som försvårande omständigheter vid bedömningen av straffvärdet ska, vid sidan av vad som gäller för varje särskild brottstyp, särskilt beaktas

.../...

7. om ett motiv för brottet varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning, könsoverskridande identitet eller uttryck eller annan liknande omständighet .../...

Hatbrott avser brotten hets mot folkgrupp och olaga diskriminering.

Det kan även vara andra brott där ett motiv för brottet har varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

LOVE MAY TEAR US APART
BUT HATE NEVER WILL

22-05-17

PEACE

LOVE

NO VIOLENCE

NO ALTEROPHOBIA

NO DISABLISM

NO TRANSPHOBIA

NO SEXISM

NO HOMOPHOBIA

NO RACISM

TAKE A STEP IN THE
RIGHT DIRECTION

ALTEROFABI

Vad är det egentligen?

Alterofobi är ett relativt nybildat begrepp, som syftar på fördomar mot personer inom 'alternativa' subkulturer. Dess bokstavliga betydelse är "rädsla för det andra", från grekiskans "alter" (det andra) och "phóbos" (rädsla).

Begreppet alterofobi (på engelska "alterophobia") uppstod troligtvis först i efterdyningarna av det uppmärksammade mordet på Sophie Lancaster, då det användes i ett flertal manifestationer till hennes minne och även i påföljande antivåldsmarscher.

Några år senare spreds ordet även till den akademiska sfären, främst i och med Dr. Stephen James Minton's forskning kring mobbning i skolor. Minton förklarar begreppet närmare i sin studie *Alterophobic Bullying and Pro-Conformist Aggression in a Survey of Upper Secondary School Students in Ireland* (Minton, 2012):

"Alterophobia" may be defined as "prejudice directed towards members of alternative sub-cultures" (Minton, 2012), including those who are, or are perceived as being, "goths, punks, emos, skaters and fans of heavy metal, and those who listen to any type of alternative music". The prejudice is held to be "based on the way they look and that their musical and other interests differ from the mainstream" (Alterophobia Blogspot, 2011; in Minton, 2012). At present, the term "alterophobia" must be considered to be a neologism; it is seemingly modelled after another form of prejudice that utilises a "-phobia" suffix, homophobia. Prejudicial attitudes have both "external" (behavioural) components and "internal" (affective/cognitive) components (Maio and Haddock, 2009); the "-phobia" suffix refers to the affective component of

"irrational fear". For example, homophobia has been defined as "the fear of being labelled homosexual and the irrational fear, dislike or hatred of gay males and lesbians" (Norman et al., 2006, p. 36; italics mine). Certain behavioural components of prejudicial attitudes can and have been legislated against – regarding homophobia, laws prohibiting discrimination and incitement to hatred, in many, but not the majority of countries (Clarke et al., 2010).

Minton förklarar att "alterophobia" som akademisk term dock ännu inte har använts i någon större omfattning i forskningsvärlden i stort, men att det finns minst en till forskare, Evgeny Shorygin, som använt sig av begreppet (Minton, 2018). Alterofobi används i Mintons och Shorygins texter för att beskriva mobbning som sker på grund av den utsattes alternativa kläd- eller musikstil, på samma sätt som till exempel homo- eller transfobi benämner situationer där någon mobbas för sin sexuella läggning eller identitet. Men även om ordet till idag inte fått någon större spridning i vare sig massmedia eller inom akademiska institutioner, så har alterofobi (på olika språk och i olika grammatiska böjningar) kommit att användas av både organisationer och artister som vill uppmärksamma begreppet och framförallt den problematik det representerar. Ordet har även använts av polismyndigheten i Manchester jämte andra fobier med diskrimineringsgrund på bland annat affischer som en del av en antivåldskampanj.

Alterofobi har i skrivande stund inte blivit erkänt som ett vedertaget begrepp i vare sig Svenska Akademiens ordlista eller Oxford English Dictionary. Detta kan ha en trolig förklaring i att både begreppet och ämnet som sådant inte behandlats i någon större omfattning av media eller andra institutioner, och därmed inte fått en chans att komma in i vardagsspråket och således inte heller upptagits i det samhälleliga medvetandet. Det faktum att begreppet har uppstått relativt nyligen kan även vara en bidragande orsak, även om det finns flera exempel på neologismer (nya ord) som uppkommit efter alterofobi, och som redan har blivit inkluderade i ordlistorna.

Det faktum att alterofobi i mångt och mycket är ett okänt ord för den breda allmänheten är bekymmersamt eftersom detta vidare bidrar till osynliggörandet av de problem denna tidning har i syfte att belysa. Det som det inte finns ett tydligt språk för blir onekligen svårare att tala om och uppnå en samsyn kring. Ambitionen är att kontra dessa problem genom att lyfta begreppet alterofobi här och i andra sammanhang.

Liksom alla andra typer av fördomar och diskrimineringar kan alterofobi ta sig olika uttryck, och i de allra flesta fall med en kännbar konsekvens för den utsatta och dess omgivning – familj, vänner eller personer som på ett eller annat sätt kan identifiera sig med den som drabbas i första hand.

ALTEROFOBIA

FOTO: VALERIE KELLY

Dr. Stephen Minton

EN ANNORLUNDA FORSKARE

En rektor i England hotade en av sina elever med avstängning på grund av dennes utseende. Det flerfärgade håret och piercingarna passade inte in i skolmiljön, menade rektorn, och om inte eleven kunde forma sig efter normen så hade han ingen framtid i den akademiska världen. Ett mejl fick honom dock på andra tankar, så eleven fick gå kvar. Mejllet var skrivet av en subkulturell man som själv fått höra liknande kommentarer i skolan och var signerat Dr. Stephen Minton.

Dr. Stephen Minton jobbade tidigare som docent inom utbildningspsykologi vid Trinity College i Dublin, Irland och var även chef för grundutbildningen på samma skola. Numera är han docent i psykologi vid University of Plymouth och innehar en tjänst inom utbildningsavdelningen vid Universitetet i

Sørøst-Norge. Med rådgivande psykologi som grundutbildning valde han att arbeta inom undervisning. Han utbildar blivande lärare i den psykologi de kommer att behöva i sina framtida yrkesroller.

Han säger själv att en av fördelarna med hans jobb är att han har den akademiska friheten att forska

inom vilket ämne han vill utan några frågor om vad det kan generera till universitetet. Ett av dessa ämnen han valt att studera närmare är alterofobi och alterofobisk mobbning. Även om detta ämne ofta anses sakna värde i den akademiska världen så håller han inte med. Det har alltid varit kontroversiellt att utmana rådande normer och därför är detta arbete viktigt. Han berättar att det var hans egna erfarenheter från tonåren som låg bakom beslutet.

– Jag var väldigt intresserad av all form av alternativt musik och har väl aldrig riktigt lämnat den tiden bakom mig. Jag är 48 år gammal; majoriteten av alla mina kläder är svarta och mitt hår är fortfarande för långt för en medelålders man.

FOTO: JOHN REILLY

Det är något som aldrig riktigt lämnar dig, men jag minns att vi hade det riktigt tufft på den tiden. Många av mina vänner blev attackerade på grund av sina stilar. När Sophie Lancaster sedan mördades i en liten stad i England påminnes jag om allt som hände mina vänner för över 20 år sedan och det var då jag insåg att jag måste göra något.

Under sin forskning kring Sophies fall upptäckte Dr. Minton att det inte fanns någon term för den typen av våld och det var då han hittade bloggen *Alterophobia.blogspot.com*. Där myntades ordet alterofobi och han bestämde sig för att arbeta för att göra det till ett etablerat begrepp. Att många inte vet vad ordet innebär ger ofta extra utrymme för debatt, anser han.

– När människor hör ordet alterofobi vet de oftast inte direkt vad det betyder. De drar paralleller till homofobi och börjar argumentera utifrån den premissen. Bara att öppna upp för den diskussionen är väldigt bra.

Alterofobi är en hjärtefråga för Dr. Stephen Minton. I en studie som han

utförde på Irland, genom enkäter som fylldes i av skolungdomar, visade resultaten att unga med en alternativ eller subkulturell identitet var mer sannolika än övriga unga att utsättas för mobbning. Detta stod i kontrast till att övriga unga (de ungdomar som ej ansåg sig ha en alternativ eller subkulturell identitet) var mer sannolika att själva delta i mobbning.

Dr. Minton har även haft tillfälle att träffa och lyssna på Sylvia Lancaster vid ett flertal tillfällen. Hennes berättelser om Sophies öde upphör aldrig att beröra honom och han berättar om kollegor som blivit rörda till tårar när de fått höra henne berätta om mordet på hennes dotter. Sylvia fungerar som en påminnelse om varför frågan om alterofobi är viktig.

– Det är något som alltid funnits i min omgivning, men som jag aldrig haft något ord för. Idag säger jag att jag är medveten om alterofobiska attacker, förr sa jag att det var några jävlar som slog ner mina vänner. Då handlade det dock aldrig om dödligt våld, jag tror det värsta som hände var att någon blev huggen med en trasig glasflaska. Det var det värsta

som hände, men sen blev Sophie mördad, och jag fick känslan av att det enda som hänt de senaste tjugo åren är att det bara blivit värre.

Dr. Minton menar att demoniserandet av subkulturer kan ses som en av de främsta orsakerna till alterofobin och skapar en skev bild av subkulturer och dess utövare som i bästa fall är exotifierande eller mystifierande och i värsta fall är rent skadlig.

– I min forskning om alterofobi har jag sett att problemet, när det kommer till alternativa subkulturer, är att folk oundvikligen tänker att det är självvalt. De tänker att det inte är lika illa som rasism: "Du måste inte klä dig så, men en person kan inte rå för att hen är svart". Det är så många tänker tyvärr. "Hur förväntar du dig att folk ska reagera när du klär dig på det viset?" Det blir en cykel av skuld och ansvaret placeras på offret. Det är nästan som att säga att man bjuder in till våldet, att man är orsaken till det.

Som en pionjär inom fältet banar Dr. Stephen Minton väg för utökad forskning så att alterofobi kan ta sin rättmätiga plats i rättighetsfrågorna.

INTE BARA EN FAS

Smink, swingpjattar
och synth

Adora BatBrat har blivit något av en ikon inom den alternativa sfären. Hon har dock även nått ut till det som kallas "mainstream". Exempelvis valdes hon som modell till Paris Fashion Week med hennes extravaganta alternativa stil som den avgörande motiveringen.

FOTO: NIKDESIGN

Ann-Sophie "Adora BatBrat" Wimmerstedt har länge varit med i den alternativa scenen. Under sommaren 1984 fick hennes vän ett blandband från en kille som vännen var kär i.

När de en dag var hemma hos vännen så sattes denna kassett igång, Depeche Mode sköljde ut ur högtalarna och Adora blev salig.

– När jag hörde musiken var det som om jag hittat hem. Hela världen stannade. Det var så annorlunda från allt annat jag hört. Det var "jag"! Snabbt insåg jag även att det fanns en stil förknippad med musiken och blev ännu mer förtjust och dök in i det helsvarta, androgyna utseendet med hela min själ. Syntharen i mig var född!

Denna vändpunkt fortsatte att forma vardagen när hon fann fler och fler vänner genom det gemensamma intresset för musikstilen synth. Hon har funnit i princip alla

” Min onkel har alltid kallat min lilla familj för familjen Addams, men det är på ett varmt sätt och något jag alltid tyckt varit lite fint.

vänner hon har tack vare detta. Synthen öppnade även upp andra dörrar och eftersom både musiken och den tillhörande subkulturen var lika viktiga för Adora så började hon att gå på konserter, discon, och började själv även att DJ:a. Detta har gett henne mycket glädje. Tanken på att inte få uppleva denna värld och hur det skulle påverka henne att försaka denna del av sig själv är obekväm.

– Usch! Jag försökte detta ett tag, i min ungdom, och det slutade med att jag mådde så otroligt dåligt eftersom jag var tvungen att vara någon annan än mig själv och min själ ser inte ut så. Det var hemskt, och jag

kommer förhoppningsvis aldrig behöva göra det igen.

Betydelsen för henne att få ha sin subkulturella identitet är oerhört stor.

– Jag tänker sällan att jag ses som "annorlunda" av samhället och världen omkring mig. Det här är hur mitt inre "jag" ser ut. Jag ser mig själv såhär. Enligt mig ser jag helt vanlig ut, så jag älskar bara mig själv – precis som alla andra människor borde älska sig själva för hur de är. Jag är en simpel person.

Adora växte upp under 1980-talet och upplevde att alla skulle vara individualister. Att ha en stark stil var vardag och mer en plikt än en skam.

Därför reflekterade hon inte lika mycket över familjens reaktioner på hennes identitet.

– Min onkel har alltid kallat min lilla familj för familjen Addams, men det är på ett varmt sätt och något jag alltid tyckt varit lite fint. Min morfar Harry, numera 97 år, sa alltid att det var en "fas". Sedan en dag, när jag var 35 (och redan hade fött alla mina barn) kom han fram till mig på min mors födelsedagskalas och sa: "Jag inser nu att det inte bara var en fas.". Det var ett stort ögonblick! Flera år senare hade han tydligen fortsatt grubbla på mitt val av utseende och sa att han tänkt på det här, och att vi nog inte var så olika trots allt, att han på 1940-talet varit en så kallad "swingpjatt" och att det nog kunde liknas vid nutidens synthare, att de också hade ansetts konstiga av resten av samhället. Jag blev väldigt glad att han filosoferat i ämnet och försökt hitta likhetstecken mellan oss.

Idag har Adora tre barn, alla i tidiga tonåren, som haft olika tankar om hennes stil under åren som gått.

Till en början var hon bara en helt "vanlig" mamma enligt dem då de inte hade upplevt något annat. Senare kom tiden då de undrade varför andras mammor såg så "tråkiga" ut och senare när de började skolan använde de Adora för att imponera på sina vänner och presenterade henne som deras egna levande "Monster High"-docka. Ett av barnen kom dock till en period där barnet ifrågasatte varför Adora måste vara så udda och tyckte att hon fick för mycket uppmärksamhet och barnet visade sig ofta svartsjukt. Nu upplever hon dock att alla tre barnen har blivit säkra på vem de är inuti och hur Adora ser ut påverkar dem inte längre nämnvärt. Hon har däremot haft många amerikanska följare som frågat henne om hennes föräldraroll:

– De undrar ofta hur jag blir behandlad av andra föräldrar och lärare. Jag känner mig alltid bara som en förälder, och att det enda som är viktigt är att vi alla är där för att vi vill att barnen ska ha det så bra som möjligt.

Hon upplever att hon haft ständigt tur då hon känner sig positivt behandlad av många hon möter, inte heller har hon anpassat sin stil eller uttryck i andra situationer, förutom i arbetet, mer än att hon ibland är lite mer nedtonad när hon inte haft tid att styla sig. Hon har anpassat sig för jobb men vill aldrig göra det igen.

Det positiva stödet hon upplevt från andra subkulturella sedan hon blev "offentlig" ger henne energi och kraft att vara den hon är.

– Det som värmer mitt svarta hjärta av sten mest av allt är när jag får meddelanden om att jag inspirerat folk och gett dem självförtroende nog att "våga" uttrycka sin personliga stil igen. Nu är det såklart inte min förtjänst, men jag känner mig ändå väldigt ödmjuk till vad de säger.

Adora upplever att hon fått uppleva mycket roligt i sitt liv tack vare hennes subkulturella stil. Under juni 2019 fick hon t.ex. tillfället att åka till Paris för att gå modell på Paris Fashion Week åt en japansk designer som hyrt in henne just för att hon ser ut som hon gör. Hon upplevde detta verkligen som ett äventyr och en dröm som blev sann. Den positiva ådra som finns i hennes kropp smittar ofta av sig på andra människor och den attityden och glädjen vill hon även att andra ska få dela.

– Jag vill föreslå till alla att alltid gå runt med ett litet leende på läpparna då det gör underverk för själen, och sedan att de tar vara på chansen att älska sig själva. Och om man ser mig – ge mig en kram!

Adora BatBrat inspirerar många. Hon har flera hundra tusen följare på Facebook och andra sociala medier.

FOTO: ENVATO

FRÅN SKELETTKONST TILL MIDVINTERGLÖD

Familjen som bryter normer

Petra Shara Stoor skapar konst av kranium, arrangerar festivaler och renoverar hus – allt medan hon och hennes partner Fredrik Fernlund tar hand om sin dotter och samtidigt skapar ett residens för konstnärer.

Petra Shara Stoor och Fredrik Fernlund flyttade till byn Jättendal med många kreativa idéer i huvudet. Utöver att köpa sig ett hus och planerna för att skapa konst och event så var det många andra kreativa idéer som under åren också skulle nystas upp, men att som personer med stark subkulturell profil flytta till en mindre ort innebar också en hel del utmaningar. De fick bland annat uppleva omvärldens fördomar när Petra kallades "häxa" och ryktena började gå i byn. Petra har dock alltid försökt stå upp mot fördomar och svårigheter även om hon vet att det inte är alla som orkar det.

– När du flyttar in till en mindre ort så skapar det dialog och väcker viss uppståndelse i bygden oavsett vilken kulturtillhörighet du har. Det är helt enkelt något nytt som sker, något som bryter det en är van med. Om du då utöver att vara nyinflyttad även visar tillhörighet eller ger uttryck för att tillhöra en alternativ livsstil så får du även räkna med att du märks, syns och hörs än mer. Nyfikna röster höjs och du kanske även möter en del rädslor och oförstånd. Vi har använt denna "djungeltrumma" till vår fördel och såg det exempelvis som gratis marknadsföring av våra evenemang. Det är även en fördel att bosätta sig på mindre orter om man vill sticka ut ordentligt och märkas i mängden. Det gäller dock att försöka vända det mesta till sin fördel istället för att gå in i negativa spiraler och känna sig motarbetad. Att komma ihåg att

det oftast då handlar om rädslor och oförstånd. Så länge du är trygg i dig själv och det du gör och omger dig med människor som lyfter upp dig så kommer du att stå pall för trycket även om du möter motstånd.

Även om Petras alternativa sida inte har tagit ett starkt uttryck i att hon dagligen har en specifik klädstil eller makeup för att visa tillhörighet till en specifik subkulturell grupp så har hon visat det än mer i sin konst. För Petra så ger de alternativa subkulturerna henne en fantastisk möjlighet att tillhöra ett sammanhang och förmedla uttryck som avviker från den stora massan och det som anses vara norm. Hon upplever att en tillhörighet till en subkultur är något som känns unikt och är personligt. Hon nämner att hon identifierar sig som en kulturentreprenör som banar väg för nya uttryck.

– Min subkulturella tillhörighet speglas mer i mina konstnärliga uttryck och konstformer samt min normbrytande livsstil. Jag känner mig helt enkelt inte alls hemma i det som anses vara normen och bryter mig således ur det och hittar mina egna vägar och strömmar jag vill följa. Jag vill egentligen bara vara, göra och ge uttryck för det jag vill göra och det som mitt hjärta slår för och om det då innebär att jag är en alternativ och subkulturell livsutövar, ja, då är jag en stolt sådan. Jag älskar variationer och därför finns det även dagar och tillfällen där jag även låter mitt yttre spegla min alternativa

livsstil och jag känner mig lika hemma i det uttrycket.

Den kreativa ådran i Petra tar sig många former och hon anser att det finns många positiva saker med att vara konstnär och kulturentreprenör inom alternativkulturella uttryck. Alltifrån att det en gör sticker ut från mängden och att väcka uppmärksamhet till att möta många intressanta personer och kulturpersonligheter.

– Jag har även valt att arbeta och vara öppen för samverkan och cross-over med mer traditionella uttrycksformer vilket leder till nyskapande kulturer, unika synergier och nya samverkansformer. Jag vill inte låsa mig till något specifikt fack inom subkulturen. Jag tycker om att skapa nya kulturella uttryck och det ger även upphov till rädsla och ibland visst motstånd hos andra människor. En del är helt enkelt rädda för det som är nytt, okänt och normbrytande. Det kan exempelvis vara att en del personer uttryckt rädsla, missnöje och oförstånd inför min skelettkonst. Jag blir inte ledsen för det, alla kan inte tycka om allt, men finns det möjlighet till öppen dialog kring konsten och det jag skapar så möter jag gärna den. Jag ser detta som något positivt, min konst berör och väcker känslor.

Efter deras flytt till Jättendal så arrangerade Petra och Fredrik tidigt ett "alternativt luciafirande" i form av vinterfestivalen "Midvinterglöd", som blev en framgångssaga. Festivalen hade som utgångspunkt att lyfta fram ett alternativt luciafirande med Lucia i folktron som tema.

– När vi år 2012 startade detta ansågs det vara väldigt norm-

FOTO: EMIL GUSTAFSON

brytande och vi mötte en hel del högljudda protester, motstånd och missnöje i början eftersom än en gång rädslan för det okända visade sig. Det gäller att förbereda sig för att möta en del motstånd som bygger på just rädsla. Det bästa sättet att möta detta motstånd är att bjuda in till öppen dialog och deltagande istället. Alla kommer inte att vara villiga att gå dig till mötes men det är inte heller min uppgift att nå alla, endast de som är öppna nog för att slutligen våga prova något nytt. Det går inte över en natt att instifta nya traditioner.

Genom allt det alternativkulturella arbete de har gjort så har de idag nått fram till skapandet och uppbyggnaden av deras kreativa oas "House of Helsinglight", en destination och plattform för alternativkulturella uttryck och möten.

Under senare delen av 2018 kom ett tillägg till Petra och Fredriks familj genom den nyfödda dottern LIV. Detta har inte förändrat deras möjligheter till att fortsätta leva som tidigare och vara delaktiga och

aktiva i många olika sammanhang. Istället så blir dessa event något av en familjeutflykt då de lever precis som tidigare, med samma alternativa uttryck och utövanden men nu med deras dotter som är med dem på alla äventyr, stora som små.

– Vi gör ingen skillnad på vårt liv nu till det som var tidigare, annat än att tiden fördelas mer på familjen. Vi är så trygga i det vi gör och tänker inte på vår livsstil som alternativ, den är ju normen för oss och för henne.

De har i skrivande stund hunnit vara ute på flera äventyr med sin dotter. LIV är med dem i allt från att möta monster som skapas under FX Maskkurser, till att bli vän med Darth Vader på en cosplay-mässa de medverkade på med Helsinglight i maj 2019.

– På just denna mässa var vi med för att representera Helsinglight och vi och vårt team var kraftigt målade i stor del av ansiktet med svart FX makeup och vita zombie-special-effektslinser i ögonen. Vår dotter LIV var med oss mellan varven och väckte mycket uppmärksamhet genom att hon är så öppen, glad och positiv till

allt och helt obrydd om hur vi såg ut när hon var i vår famn. Vi är ju samma personer som hon känner, om än med ett annat uttryck visuellt.

Petra och Fredrik kände att det var många som reagerade positivt på LIV och gav kommentarer såsom "åh så fint att se, det ska börjas i tid", "så otroligt glad hon är och orädd för allt". Även om massan var fylld med positivitet och glädje så fanns det ändå ett möte som Petra reagerade på.

– LIV var i min famn och grät, för det var dags för mat, och en kvinna i medelåldern yttrade sig till mig: "det är ju inte så konstigt att hon gråter så som du ser ut". Jag stannade till och berättade för kvinnan att precis som andra barn så gråter även min dotter när hon är hungrig.

Det oförstånd och den rädsla som kvinnan uppvisade för det som var alternativt fanns det tyvärr inget ytterligare sätt att bemöta just då och ej heller fanns det någon möjlighet till vidare dialog eller öppenhet.

– Men det går inte heller att nå alla...

INTE BARA EN FAS

**Pappas skinnpaj, det finaste klädes-
plagget om man frågar Rebecca.**

FOTO: HÅKAN HJORT

INGEN DAG ÄR DEN ANDRA LIK

Likbil, skinnpaj och nithalsband
- vad mer kan en önska?

Rebecca Blom har sambo, styvson, ett par katter och utökade familjen nyligen med en valp. Det låter kanske som taget ur en Svenssons dröm om "Villa, Volvo, Vovve", men Rebecca trotsar även normerna då hon har varit alternativkulturell sedan barnsben och arbetar som bårtransportör.

Vid tjugosex års ålder får de flesta inte längre åka på ungdomsbiljetter och även andra delar i samhället ändras synen på en person från ungdom till vuxen. Denna ålder har ändrats genom tiderna och trenden är att åldern för ungdom får en allt högre gräns med tiden. MUCF (Myn-digheten för ungdoms- och civil-samhällesfrågor) tenderar att vara den som talar om vad en så kallad ungdom är.

Rebecca fyllde tjugosex under 2018 och har nu fått uppleva samhället som renodlad "vuxen". När om-världen brukar anse att unga ska växa upp och "klippa sig och skaffa ett jobb" genom att avveckla ens sätt att uttrycka sig så har Rebecca bara fortsatt gå sin funna väg och har än idag inte glömt skinnpajen som den man som hjälpt henne att formas till den hon är idag bar.

– Som barn älskade jag hårdrock och det finaste klädesplagget jag sett var min pappas skinnpaj från Hard Rock Café Madrid.

Hon upplever att hennes pappa tidigt tyckte att det var kul att hon gillade samma musik som honom. Hon minns också att han var väldigt uppmuntrande under den delen av hennes liv där hon fortfarande

försökte hitta sig själv och sin identitet.

– Jag tror inte det finns en specifik tid när jag fann min identitet, då det så länge jag kan minnas har varit en del av mig. Stilmässigt fann jag dock mig själv när jag var runt tretton. Jag köpte en jacka i fuskskinn och ett matchande nithalsband när jag började sjuan. Sakta började jag utveckla estetiken tills jag hittade min egen identitet.

Det var dock blandade reaktioner från andra i familjen som var mindre stöttande och Rebecca fick ofta höra att hon "såg för jävlig ut" och att hennes stil ändå bara var "en fas" som hon skulle växa ur.

– En nära släkting sa till och med att jag såg ut som "en polsk hora" en gång. Vad gäller vänner så har jag förlorat en del sen jag fann min subkulturella identitet, det ska jag inte sticka under stol med. Många har blivit provocerade av mitt utseende och en del orkade bara inte med uppmärksamheten som medföljer denna typ av stil. Men med det sagt så har jag ändå funnit väldigt många fantastiska vänner inom den subkulturella scenen, och de betyder mer för mig än alla mina före detta vänner.

Rebecca upplever att reaktioner från andra subkulturella endast är positiva och hon tycker att den subkulturella scenen överlag är väldigt varm och inkluderande. Även reaktioner från hennes syskonbarn och styvson har varit positiva och de tycker ofta att hon ser cool ut, vilket värmer för henne att höra. Även bland allmänheten så upplever hon olika sidor, både positiva och negativa, även om det sistnämnda fortfarande kan vara överhängande.

– Ibland får man positiva reaktioner, även om det sker mer sällan. Jag minns exempelvis en kvinna i 20-årsåldern som var på stan med en äldre dam i rullstol. Den unga kvinnan beskrev mig och mina vänner i detalj för den äldre damen vars leende blev bredare desto mer hon fick höra. De kom sedan försvunna fram och vi fick förklarat för oss att damen, som var kvinnans mormor, var blind och att hon alltid älskat att titta på människor och inspireras av deras olika stilar. Efter att hon blivit blind valde barnbarnet därför att beskriva människorna för sin mormor.

Den negativa delen visar sig bland annat när hon får höra att hon ser läskig och elak ut, men även inom arbetslivet så kan fördomarna smyga fram.

– När jag skrev in mig på Arbetsförmedlingen veckan efter studenten frågade min handläggare om jag tänkte se ut så på min arbetsintervju. Jag hade på mig svarta jeans, nit-

INTE BARA EN FAS

” Jag har det mest
klichéartade
jobbet en gothare kan
ha: Jag kör likbil.

FOTO: REBECCA BLOM

skärp och en svart tröja med Edgar Allan Poe på. Mitt hår var svart, mina läppar var röda och näsvingen pryddes av en liten ring. När jag frågade vad hon menade så svarade hon att jag inte var "anställningsbar". Det var ett hårt slag för mig och jag funderade ärligt på att förändra mig då jag trodde att det skulle krävas för att få jobb nu när jag var "vuxen". Jag fick en anställning senare samma dag.

Att hon stod på sig och ordnade ett arbete den dagen visar också styrkan och önskan att visa motsatsen, att hon är "anställningsbar". Hon har därefter aldrig varit tvungen att anpassa sig för att kunna ta ett arbete, även om hon ibland har valt att anpassa sig i vissa situationer. Hon tycker att det är livsviktigt att få ha sin subkulturella identitet då det är hennes trygghet i en värld som hon upplever är allt annat än trygg. Hennes upplevelser har påverkat henne på många sätt till det bättre trots de jobbiga situationerna som hon fått utstå.

– Jag upplever att min subkulturella identitet har gjort mig till en mer tolerant och fördomsfri person. I och med att jag själv har fått uppleva en hel del hat och mobbning så har jag fått en ökad förståelse för människor runt omkring mig och är inte lika snabb att döma.

Rebecca motbevisade sin arbetsförmedlare under flera andra arbeten och även om Rebecca tror att hennes tatueringar och piercingar kan ha stängt en del dörrar i arbetslivet, då det inte alltid är så omttyckt på vissa arbetsplatser, så har hon inte behövt uppleva denna policy på sina jobb hittills. Till exempel har hon direkt fått två arbeten hon sökt, varav det ena är för RTSI.

Hennes andra arbete är kanske ännu mer speciellt:

– Jag har det mest klichéartade jobbet en gothare kan ha: Jag kör likbil. För att vara mer exakt så är jag bårtransportör och begravningsrådgivare. Ett annorlunda jobb enligt de flesta, men något jag trivs mycket bra med. Min chef har aldrig krävt att jag ska anpassa mitt utseende, mer än att följa klädkoderna som finns inom yrket, men jag har vid ett tillfälle valt att tona ner det. Det var på min första katolska begravning. Jag hade inte träffat de anhöriga då det inte hade varit jag som skött rådgivningen och jag visste därför inte hur konservativa de var. Därför

valde jag en mörk peruk över mitt lila hår och plockade ur alla mina piercingsmycken. I efterhand så tror jag inte att jag hade behövt anpassa mig då i alla fall två av de anhöriga var piercade.

Hennes utseende har hittills uppskattats av många anhöriga som hon träffat på begravningar som hon jobbat på.

– Det har faktiskt bara hänt en gång att jag har fått något klagomål på mitt utseende. Anhöriga hade ansett att mitt lila hår inte såg professionellt ut. Samma lila hår som jag många gånger i min yrkesroll fått komplimanger för. Min chef var dock väldigt noga med att poängtera att varken hon eller företaget står bakom det klagomålet då de inte diskriminerar sina anställda.

Rebecca försökte anpassa sig i högstadiet där hon ofta försökte tona ner sitt utseende i ett försök att undkomma mobbning. Hon känner att det inte funkade så bra då det inte krävdes så mycket för att de skulle anse att hon stack ut och därför kunde mobba henne.

– I slutändan så blev jag dubbelt olycklig; jag kunde inte se ut som jag ville och mobbades i alla fall.

Tanken på att inte få uttrycka sin personlighet genom den alternativa subkulturen får Rebecca att rygga tillbaka lite, att föreställa sig en värld där hon måste försaka en del av sig själv får henne att fundera hur det skulle påverka henne:

– Självklart skulle jag kunna föreställa mig att inte vara subkulturell, men det är absolut inget jag skulle önska. Jag skulle förmodligen bli väldigt deprimerad om jag inte fick möjlighet att vara den jag är.

FOTO: HÅKAN HIORT

ALTEROFOBINS SKUGGA

Våldet och hatet är närmare dig än du tror

I Arkansas, USA, döms tre killar för mord med deras ockulta intresse som starkaste bevisning. En 19-årig punkare i Texas körs uppsåtligt ihjäl. Ett ungt, alternativt par på väg hem genom en park i Nordvästra England misshandlas; bara en överlever. På andra sidan Nordsjön, i den svenska storstaden Göteborg, knivhuggs en 24-årig subkulturell man till döds. Gemensamt för dessa och många andra liknande fall är alterofobin och offrens kopplingar till alternativa subkulturer.

Satanism i Bibelbältet

Den 6:e maj 1993 hittades tre åttaåriga pojkar mördade i West Memphis, Arkansas, USA. Det bedömdes röra sig om satanistiska ritualmord baserat på polisens tolkning av bevisen. Detta kombinerat med pojkarnas ringa ålder innebar en hög press från allmänheten på polisen att hitta förövarna.

I jakten på ett snabbt avslut fattades många kritiserade beslut där bevis ignorerades och vittnesmål fabricerades. Teorierna om den påstådda satanismen läckte till media och den lokala ockultintresserade 18-åringen blev snabbt misstänkt.

Hans namn var Damien Echols och tillsammans med Jason Baldwin och Jessie Misskelley Jr häktades han för det grova brottet, trots bristen på teknisk och rättsmedicinsk bevisning. Misskelley erkände brottet under ett 12 timmar långt förhör, men hävdade i efterhand att han gjorde det på grund av rädsla för polisen och han tog dessutom

tillbaka erkännandet. Erkännandet innehöll även ett flertal felaktigheter och omständigheterna kring förhöret pekar på att Misskelley, som dessutom hade en dokumenterad IQ på 72, inte fullt förstod vad som hände.

Under rättegångarna mot de åtalade, som vid tiden var mellan 16 och 18 år, byggde åklagaren hela sitt anförande på Echols tidigare psykiska ohälsa och intresse för ockultism samt mer eller mindre icke trovärdiga vittnesmål. Många av dessa vittnen har i efterhand erkänt sina vittnesmål som felaktiga. Antingen hade de påverkats av polisen eller av medias vinkling av brottet.

Jessie Misskelley Jr dömdes till livstids fängelse plus 40 år, Jason Baldwin till livstids fängelse och Damien Echols dömdes till dödsstraff. 2011 släpptes de efter att ha ingått en så kallad *Alford Plea* (en plädering där den åtalade erkänner ur ett juridiskt perspektiv men fortsätter att hävda sin oskuld, red.

anm) och därmed var 18 års frihetsberövning äntligen över.

Ninja in a Caddy

Det var ingen hemlighet att det fanns en rivalitet bland ungdomarna i arbetarstaden Amarillo i Texas, USA. På ena sidan stod så kallade "jocks" (översätts ungefär till "sportfånar" – i amerikansk skolkultur är det oftast ungdomarna av högre social status, red.anm) och på andra sidan fanns stadens punkare. Denna rivalitet kom under vintern 1997 att eskalera till en allt våldsammare konflikt med dödlig utgång.

Brian Theodore Deneke föddes 1978 och växte upp till att bli en fullfjädrad medlem av Texas punk-gemenskap. Han kändes igen på sin karaktäristiska tuppkam och sitt nithalsband; något som kom att påverka hur invånarna i Amarillo uppfattade den unge mannen. Utseendet kom att förknippas med både kriminalitet och våldsamma tendenser; något som de i hans närhet förklarat var långt ifrån sanningen. I ett flertal intervjuer med nära och kära har han beskrivits som en omtänksam och vänlig själ som gjorde allt för sina vänner. Även hans smeknamn "Sunshine" vittnar om hans varma och glada personlighet.

Tyvärr spelade inte detta någon roll när han, tillsammans med andra punkare, stötte samman med en grupp "jocks" på IHOPs (Interna-

FOTO: ENVATO

tional House of Pancakes) parkering den 12:e december 1997. Bland dessa fanns den omtyckta fotbollsspelaren Dustin Camp, som tillsammans med sina vänner tillbringat kvällen med att dricka stora mängder alkohol. Vilken sida som startade bråket råder det delade meningar om, men någon gång under slagsmålet som utbrutit satte sig Camp i sin Cadillac och körde över Deneke.

Denekes bröstorg och huvud krossades under den två ton tunga bilen och han dog på plats i sin brors famn. Vittnen till händelsen beskrev det inträffade som ett regelrätt mord; Camp hade varken försökt bromsa eller väja för Deneke innan han träffade honom och hade omedelbart lämnat platsen. En av Camps vänner som satt i bilen, Elise Thompson, vittnade själv i rätten om att Camp skulle ha utbrustit "I'm a Ninja in my Caddy! I bet he liked that one!" efter att han kört över Denekes kropp.

Många förväntade sig att rättegången mot Dustin Camp skulle vara snabb och att han skulle dömas för mordet; vittnesmål och teknisk

bevisning pekade trots allt på det. Då hade man inte räknat med Camps försvarsadvokat Warren L. Clark, som framgångsrikt målade upp Deneke som en våldsam huligan, medan Camp var en god, kristen och välartad ung man. Han lyckades även övertyga juryn om att åklagarens vittnen var punkare som ljög under ed.

Efter bara tre timmars överläggning kom juryns dom: Camp hade gjort sig skyldig till dråp och dömdes till 10 års villkorlig dom och \$10 000 i böter (som aldrig betalades). Således satte aldrig Dustin Camp sin fot i fängelset för mordet på 19-åriga Brian Deneke, som fick utstå ett sista

hån i den amerikanska rättssalen.

"They're a right mess"

I Bacup, England var 20-åriga gotharen Sophie Lancaster och hennes ett år äldre pojkvän Robert Maltby på väg hem från en vän. Klockan hade precis passerat ett på natten lördagen den 11:e augusti 2007 när det unga paret nådde Stubbylee Park. Där träffade de en grupp tonåringar som de började samtala med. Det hela började som en positiv interaktion mellan ungdomarna och paret, så när det första slaget träffade Robert var det som en blix från klar himmel.

Vid skateramperna inne i Stubby-

Sophie Lancaster blev bara 20 år. Hon dog av skadorna från misshandeln.

lee Park höll en förkrossad och panikslagen Sophie sin pojkväns huvud i sina armar för att skydda mot slagen och sparkarna som haglade över dem. Ungdomarna, som var i åldrarna 15-17 år, fortsatte den hänsynslösa attacken genom att hoppa på hennes huvud. När de kände sig klara gick de därifrån för att, enligt vittnen, skryta om attacken de precis utfört. De ska ha sagt att "de gjort något bra" och att "det ligger två 'moshers' nästan döda i Bacup Park. Vill du se dem? De är en enda röra."

Polis kallades till platsen och ambulans körde det svårt skadade paret till sjukhus. De hamnade båda i koma med invärtes skador; de var så svårt misshandlade att ambulanspersonalen inte kunde avgöra vem som var man och vem som var kvinna.

Robert återhämtade sig gradvis från koman, medan Sophies skador var alldeles för svåra. Den 24:e augusti stängdes de livsuppehållande maskinerna av och hon somnade in i sin mors famn. Ett liv gick förlorat och fem ungdomar dömdes för attacken.

"Bankomatmordet"

Den 13:e februari 2010 var Per "Pelle" Nordkvist på väg in till stan med sina vänner efter en förfest i sin lägenhet i Länsmansgården på Hisingen i Göteborg. Pelle var 24 år gammal och alternativ. Han hade svart hår, svarta kläder och sågs ofta med smink och små stjärnor under ena ögat.

Medan större delen av kompisen gick mot spårvagnen gjorde Pelle och två av hans tjejkompisar en avstickare till bankomaten. Där fick de plötsligt sällskap av en 18-

årig granne och hans fyra kompisar.

– Pelle blev nersparkad av en kille. Plötsligt är 18-åringen framme vid platsen. Den här killen hade en kniv i handen, sa en av Pelles tjejkompisar till Aftonbladet några månader efter händelsen.

Gruppen med killar tvingade Pelle att lämna över sin plånbok som vid tillfället innehöll 23 kr, innan han lyckades ta sig därifrån mot spårvagnen. Angriparna hann dock ifatt honom och vittnen beskriver hur 18-åringen "knuffade" Pelle flera gånger.

När han väl tog sig på spårvagnen visade det sig dock att "knuffarna" egentligen hade varit knivhugg. Pelle kollapsade på spårvagnen och ambulans larmades till platsen. Tragiskt nog gick hans liv inte att rädda och han avled av sina skador morgonen därpå.

Händelsen kom att kallas "bankomatmordet" och misstänktes länge ha rån som motiv; något som flera i Pelles kompisen anser vara felaktigt. Enligt dem hade 18-åringen och hans vänner länge stört sig på sin alternativa granne och hans kompisen och de hade flera gånger slängt ur sig glåpord.

18-åringen dömdes till sju års fängelse för mord medan en av hans kamrater, en 17-åring, dömdes till slutna ungdomsvård för grov misshandel och rån. 18-åringens straff skärptes av Hovrätten till åtta

års fängelse.

I domstolsprotokollet från rättegången nämns det att misshandeln och mordet på Pelle var av "hatbrottskaraktär". Svart på vitt – för alla att se.

När det är någon annan

Från bibelbältet och den konservativa södern i USA, till den engelska glesbygden och vidare bort till den svenska stadsmiljön, sträcker sig en skugga. En skugga som lämnar efter sig ett spår av död och våld. Låt oss ta en titt på hur likartade skuggor faller under ljuset.

När tre pojkar döms till livstids fängelse, respektive dödsstraff, med sin uppfattade etnicitet som främsta bevisning, är det diskriminering?

När en ung man blir mördad på grund av sin religiösa tillhörighet, är det ett hatbrott?

När en ung kvinna går med sin flickvän genom parken och blir misshandlad till döds för sin läggning, är det ett hatbrott?

När någon blir knivhuggen på grund av sin könsöverskridande identitet, är det ett hatbrott?

När det är någon annan, någon som passar in under diskrimineringsgrunderna, ses då inte motivet som hat och våldet därmed som grövre? Är verkligen alterofobins skugga mindre svart än den som kastas av exempelvis religionsfobin, rasismen, homofobin och transfobin? Så länge alterofobin normaliseras i samhället kommer dess skugga bara att fortsätta växa.

STOCKAR & STEN

Nicola Ann Raphael, Luis Silvas, Stephanie Gestier, Jodie Grater. Dessa är bara några få namn på en lista som kan göras alldeles för lång. En lista på människor vars framtid togs ifrån dem.

Människan är ett däggdjur, och liksom de flesta däggdjuren så är vi programmerade till att leva. Vi har en överlevnadsinstinkt som är designad för att övervinna även de mest inpräglade etiska och moraliska koderna. Från ögonblicket vi föds vill vi inget hellre än att få leva.

Jag tror det är viktigt för oss att inse detta så att vi ska kunna förstå den extrema smärtan och nattsvarta ångesten som krävs för att en människa inte längre ska vilja finnas till. Hur kan den grundläggande viljan att existera någonsin knuffas ner från förstaplatsen på vår biologiska prioriteringslista? Och varför gör vi inte mer för att förhindra det?

Nicola Ann Raphael var bara 15 år gammal när hennes mamma hittade henne livlös i sin säng. Den musikälskande goth-tjejen hade tagit en överdos och avlidit under natten och efterlämnat sig många frågor. Sökandes efter svar blev mamman, Rona Raphael, in i en värld full av hat. Det visade sig att hennes dotter fått utstå många års trakasserier och mobbning från sina klasskamrater på grund av sin alternativa stil. En mobbning som skolan dessutom var medveten om att den försiggick.

Den 4 september 2013 begick den 17-åriga Luis Antonio Silvas självmord. Han hade under en lång tid mobbats och fått utstå mycket hat på grund av sin alternativa stil.

Stephanie Gestier och Jodie Grater hittades hängda i en nationalpark i Australien 2007. De blev 16 år gamla och deras vänner berättar om två unga alternativa flickor som fick utstå mer hat än vad de klarade av.

Den 17 augusti 2014 svalde jag så många tabletter jag kunde hitta i ett desperat försök att slippa undan mina minnen. Hatet, mobbningen och det psykiska våldet jag upplevde i skolan (som allt berodde på min alternativa stil) hade satt så djupa spår i mig att jag inte såg hur jag skulle kunna finnas till. Liksom många innan mig, men förhoppningsvis inte alls lika många efter mig. För när det kommer till det ogrundade och förståndslösa hatet som möter oss alternativa, enbart för att

vi inte ser ut som normen, är orden lika starka som nävarna och våldet precis lika förödande när det utförs verbalt som fysiskt.

Avslutningsvis får detta mig osökt att tänka på något jag ofta hörde som barn; "stockar och sten kan bryta mina ben, men ord kan inte skada mig". Om du frågar min pappa eller föräldrarna till Nicola, Luis, Stephanie och Jodie, så kan man inte komma med en större lögn.

TEXT: REBECCA BLOM

FOTO: EMELIE ENGWALL

SOPHIE

FOTO: SANDRA RÖNNSSVED

STÅ UPP FÖR VILKA NI ÄR

– och var stolta över det!

En sen kväll i Storbritannien 2007 slogs 20-åriga Sophie Lancaster och hennes pojkvän blodiga av fem unga killar. För att de såg annorlunda ut. Sophie, som definierade sig som en medlem av subkulturen goth, avled tretton dagar senare.

Sylvia Lancaster, mamma till Sophie, grundade The Sophie Lancaster Foundation för att höja medvetenheten kring hatbrott gentemot subkulturerna.

– Vi är den första organisationen som tar upp den här frågan, säger Sylvia Lancaster.

Den 20:e september 2014 besökte hon Folkets Hus i Umeå för att föreläsa för deltagarna på RTSI Kick-Off 2014.

– Jag tycker att det har varit spännande att få ta del av projektet. Jag har pratat en del med deltagarna och de är väldigt snälla. Det är så sorgligt att höra deras erfarenheter och hur de har blivit behandlade av människor omkring sig och sina familjer.

Vad fick du för uppfattning om RTSI-projektet?

– Detta projekt som arbetar mot diskriminering av subkulturer behövs verkligen. Jag tror att det är viktigt att ha arrangemang som detta, så att människor kan nätverka. Det är viktigt att gå ihop och kämpa tillsammans, då går det att förändra. Subkulturer har alltid stått utanför den politiska arenan. Om vi ska förändra måste vi gå in och vara en del av den politiska arenan.

Flera deltagare blev förvånade över hur accepterade du bemötte din dotter när hon började klä sig i goth-stil. Varför tror du att inte fler reagerar som du?

– Jag tror att detta är ett komplext problem. Föräldrar är nog rädda för att deras barn ska utsättas för någonting samtidigt som det alltid finns

en rädsla för att bryta normen. Vad gäller samhället i övrigt handlar det mycket om fördomar.

Vad vill du att deltagarna ska ta med sig från din föreläsning?

– Jag vill att de ska förstå att de har rätt att vara de som de är. De ska stå upp för vilka de är och vara stolta över det. Det är så viktigt att få se ut precis som man vill och att få vara den man är. Det ska inte spela någon roll för andra hur du väljer att se ut. Min dotter Sophie var stolt över den hon var – och det vill jag att alla ska vara.

Vad händer nu?

– Vi arbetar för en värld där alla kan få vara den de är och se ut precis som de vill. Jag tror att det är möjligt och kommer att fortsätta arbeta för det, och jag slösar inte bort min tid. Var än Sophie är just nu hoppas jag att hon är medveten om att vi jobbar med detta.

TEXT: SANDRA RÖNNSVED

THE SOPHIE LANCASTER FOUNDATION

Den 11:e augusti 2007 attackerades Sophie Lancaster och hennes pojkvän. De misshandlades så svårt att hon 13 dagar senare avled av sina skador. Motivet bakom den extremt våldsamma attacken var offrens subkulturella stil.

I det brutala brottets efterdyningar grundade Sophies mamma, Sylvia Lancaster, *The Sophie Lancaster Foundation* för att motarbeta det våld och hat som subkulturella dagligen utsätts för. För detta arbete har hon tilldelats titeln *Officer of the Most Excellent Order of the British Empire* (OBE) och är även medlem i den brittiska regeringens tvärpolitiska, självständiga rådgivningsgrupp om hatbrott (Cross Party Independent Hate Crime Advisory Group).

Med kunskap utmanar SLF människors fördomar och öppnar ögonen hos såväl skolelever som polismyndigheten i England för hatet som lade grunden för attacken på hennes dotter. Av Englands 39 polisdistrikt är det i skrivande stund 18 stycken som granskar hatbrott mot alternativa subkulturer. Några av dessa är Lancashire, Leicestershire, Derbyshire och West Mercia.

RTSI samarbetar med The Sophie Lancaster Foundation i arbetet med att förebygga diskrimineringen av subkulturer i samhället.

Läs mer: www.sophielancasterfoundation.com

INGEN
- alla på

PANIK

en gång!

Rubriken "Ingen panik, alla på en gång" har inspirerats av en textrad från låten "Alla på en gång" av bandet Spark!

SNABBA DOMS

RIF MELLAN STOLSVÄGGAR

Hur läderrockar blir syndabockar

För den yngre generationen kan det vara svårt att förstå. Men för bara några decennier sedan var det "allmänt känt" att filmer låg bakom mord och att rockband dölde budskap om våld och självmord i sina texter.

Hårdrockens genomslag

Vi vrider tillbaka klockan några decennier. Under 1970- och 80-talet får hårdrocken ett kraftigt genomslag och i täten syns band som Judas Priest, WASP, Ozzy Osbourne, Alice Cooper, Kiss m.fl. Runt hela världen börjar man lyssna på tung bas och snabba gitarriff ackompanjerade av den genretypiska kraftsången. Texterna täcker egentligen allt från arvet efter Kalla kriget (Crazy Train, Ozzy Osbourne) till rädslan för kirurgiska ingrepp (Under the Blade, Twisted Sister). Gemensamt är dock att låttexter såväl som scenestetik drar åt det lite mörkare, hårdare hållet.

En fråga om dolda budskap

Det är svårt att pricka in den exakta tiden när kulmen nåddes och flödet av nyhetsrubriker blev tätare och tätare; "*Punkrockare förvandlar våra barn till nazister!*", "*Heavy metal, en magnet för brott*". Många var de ögonbryn som höjdes över dessa missvisande rubriker, men mest förvånade var nog hårdocks-

banden själva. Av dessa fick bandet Judas Priest sig en rejäl ögonöppnare i form av en stämning;

– Vi blev förbluffade över vissa saker som kom ut i rättssalen, sa sångaren Rob Halford till tidningen Rolling Stone 2015 (25 år efter rättegången).

Stämningen lämnades in av två par föräldrar och handlade om att bandet skulle ha gömt dolda budskap i sina låttexter, då främst i deras cover av Spooky Toths *Better by you, Better Than Me*. Dessa budskap skulle tydligen ha fått deras söner James Vance och Raymond Belknap att ingå en självmordspakt som kom att kosta Belknap livet 1985. Vance överlevde, men vanställdes allvarligt efter en skottskada i ansiktet.

Nitar och läder blir pressveck och kavajer

Tillsammans med sina dåvarande bandmedlemmar tillbringade Halford en månad i rätten innan domaren dömde till deras fördel. Trots den utdragna och påfrestande

rättsprocessen hyste Halford inget agg mot föräldrarna till de drabbade pojkarna:

– Jag ville verkligen gå bort till mamman till pojken som tog sitt liv, ge henne en kram och säga, 'Jag är så ledsen för förlusten av ditt barn. Låt oss ta en kopp kaffe och prata om det här.'

Information om att högerorienterade, kristna grupper hade lagt skulden hos bandet och uppmanat familjen att stämma dem nådde Rob Halford i samband med rättegången. Han insåg att ett sådant möte med föräldrarna inte var möjligt och fortsatte:

– Men man kan inte, för det är självklart en väldigt laddad och emotionell omständighet när du har förlorat ditt barn. Såklart du är arg. Såklart du är upprörd. Såklart söker du efter en förklaring.

DRAKAR & DEBA

När moralpaniken härjar i samhället

Ett samhälle med ekonomiska problem, ökad kriminalitet och stigande psykisk ohälsa hos unga. En ny, främmande kulturform som i många fall utmanar den rådande normkulturen. Det ena uppstår oberoende av det andra, men i ett panikartat sökande efter varför är det enkelt att leta orsakssamband mellan dessa. I sökandet efter en syndabock faller det sig lätt att lägga skulden på den avvikande kulturen.

Små fördomsfulla gliringar omvandlas snabbt till moralpanik när massmedia, i sin jakt på läsare, pumpar ut artikel efter artikel med tvivelaktiga och irrelevanta fakta där samhällets fördomar porträtteras som korrekta och verklighet får ge vika för en svartmålande skrämsektaktik. Fenomenet är känt som moralpanik.

Ljuva 80-talet

80-talet var årtiondet när det moraliska fördärvet inte kände några gränser och evangelisterna skrek sig hessa om det väntande nådafallet. Samhället behövde ta sitt ansvar och peka ut bovarna i dramat. Den långa,

kloliknande pekpinnens skugga föll över alternativkulturen.

Ett välbekant exempel på moralpanik i Sverige är uppståndelsen kring hårdrock på 80-talet (något som även förekom i flera andra länder), där musiken, texterna och dess, på den tiden, extravaganta och utmanande stil ansågs uppmuntra till allt från destruktivt och promiskuöst beteende till djävulsdyrkan och svartmagiska ritualer. Många minns ännu Siewert Öholms numera smått klassiska utspel i Svar Direkt, där tittarna verkligen fick känna på vidden av det moraliska sönderfallet som hårdrocksbandet WASP påstods föra med sig.

"Faran med rollspelen"

Ett annat känt exempel är turerna kring spelkulturerna och då rollspel i synnerhet (den klassiska papper och penna-varianten). Särskilt granskat var rollspelet Kult, som med sitt mörka tema och sina tunga, ockulta inslag ansågs vara direkt skadligt för ungdomar. Fördomsfullt nog sågs unga som de enda utövarna av rollspel, även fast rollspel utövas av personer i alla åldrar. Detta föregicks dock på andra sidan Atlanten av liknande diskussioner kring det moderna rollspelets urmoder, Dungeons & Dragons. Rollspelarnas inlevelse i denna påhittade fantasvärld full med magi och drakar ansågs av moraleliten vara en flirt med Satan själv och ett direkt hot mot utövarnas mentala och själsliga hälsa.

Fördärvande musiksmak?

Man behöver egentligen inte gå så långt tillbaka som 80-talet för att hitta exempel på när samhällets moralpanik slagit mot alternativ-

kulturer. 1999 gick två unga män in på Columbine High School i Colorado, USA, med hagelgevär och pistol. Tolv elever och en lärare miste livet innan skyttarna sköt sig själva. När larmet om de beväpnade ungdomarna mötte allmänheten var media inte långt efter polisen på plats. Likt gamar slängde sig journalisterna över de fortfarande varma kropparna och kastade ur sig artikel efter artikel, nyhetsinslag efter nyhetsinslag. Sensationsjournalistiken visade sitt sanna ansikte och bilden av två Marilyn Manson-fans som gått bärsärkagång på skolan spreds som en löpeld.

Vad deras musiksmak hade med brottet att göra är det ingen som kan svara på. Marilyn Manson har i ett flertal intervjuer fått ta ställn-

Även om Anders Behring Breiviks musiksmak figurerat i media har i skrivande stund kompositören bakom det orkestrala stycket som Breivik hyllade i sitt manifest inte ombetts kommentera det på det sätt som Marilyn Manson behövde göra efter Columbine. Adam Lanzas musiksmak var dock å andra sidan helt irrelevant när han dödade 26 människor på Sandy Hook Elementary School, varav 20 var barn i åldern sex till sju år. Fokus där låg istället på gärningsmannens diagnostiserade Aspergers syndrom.

Är verkligen musiksmaken relevant i en fråga som denna eller är det bara ännu ett skrämmande exempel på när sensationsjournalistik målar upp alternativkulturella som missdådare i scenarion som främst handlar om social missanpassning och radikalisering?

Visst vill man klappa sig på axeln och säga att vi har kommit långt på vägen sedan Siewert Öholms tirader och demoniseringen av rollspelen; att samhällets känsla för kausalitet utvecklats i takt med tekniken och globaliseringen? En finansminister med ring i örat och hästsvans samt färgglada peruker och lolita-inspire-rad styling i Melodifestivalen innebär en guldstjärna för visad respekt och ökad tolerans för alternativkulturer. Men, med normkulturens högfärdiga ryggdunkande som bakgrundsmusik är risken stor att medias konstanta snedsteg faller mellan stolarna och alternativkulturernas utövare får fortsätta betala priset.

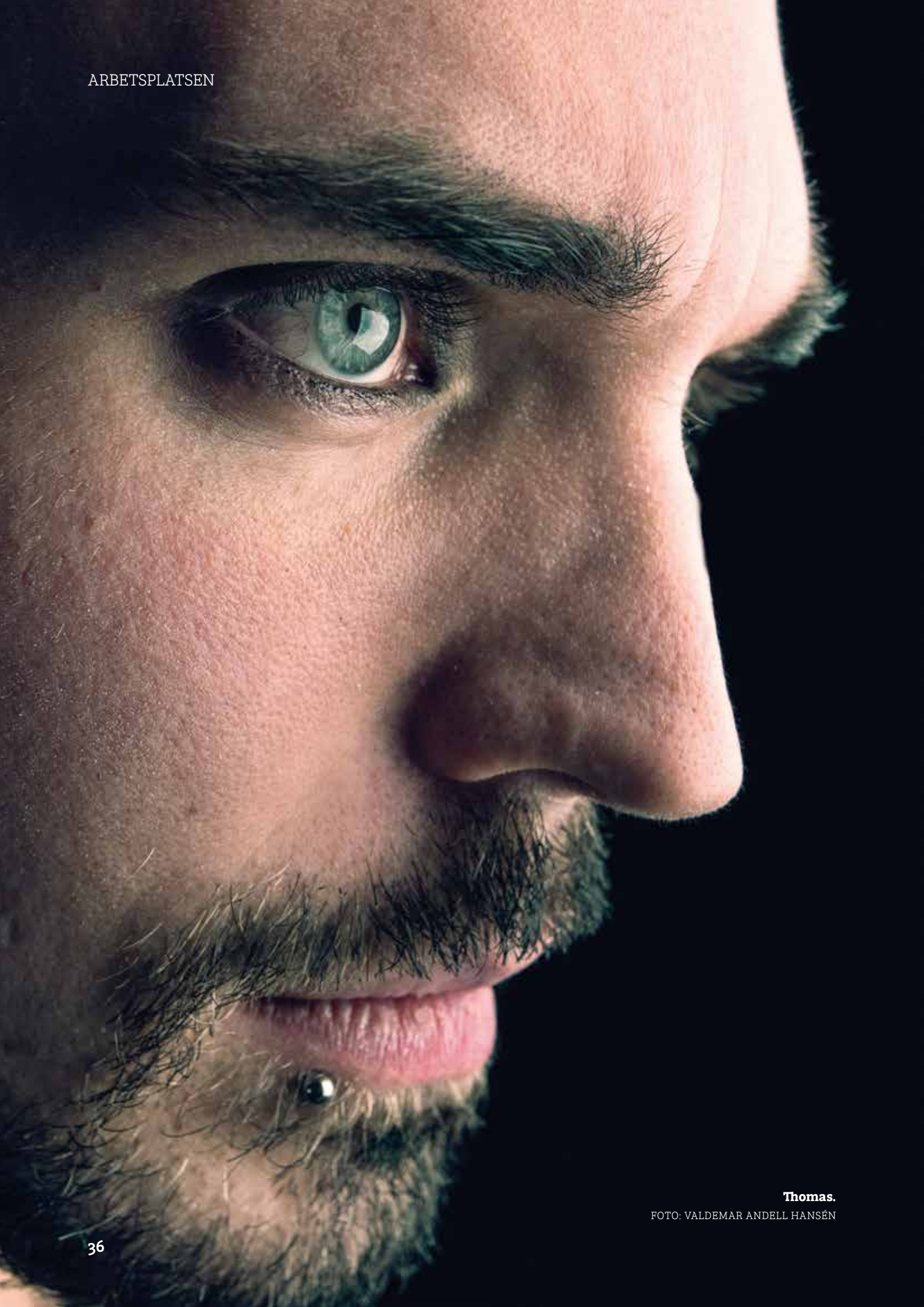
TTTER

ing till skolmassakern och de båda gärningsmännens agerande.

Detsamma gäller mediebevakningen kring skolmassakern i Trollhättan 2015. Såväl tidningar som TV valde att vid flera tillfällen nämna gärningsmannen Anton Lundin Petterssons musiksmak, där ett av banden som gång på gång nämndes var det tyska industrimetallbandet Rammstein. SVT valde även att, i Aktuellt, nämna Lundin Petterssons intresse för Hitler och Nazityskland samtidigt som de missvisande nog hade Rammsteins logga i bakgrunden. Det absurda i ett narrativ likt detta blir smärtsamt tydligt när man ser till andra liknande dåd som begåtts.

Marilyn Manson.
FOTO: CHUFFMEDIA

Thomas.

FOTO: VALDEMAR ANDELL HANSÉN

SEDLIGHET OCH SERVICE

Äger arbetsgivaren din kropp?

Kraven från arbetsgivare på de anställdas utseenden regleras ofta i policydokument, men när går det för långt? När en 24-åring får välja mellan sitt jobb och sin blå hårfärg eller när en 37-åringar nya tatuering ger honom å ena sidan en plats i Guinness rekordbok men å andra sidan sparken från jobbet? Det är hög tid för samhället att se över sitt sätt att inkludera alla människor i arbetslivet.

Diskriminering av människor med en alternativ stil går att finna i många delar av samhället, bland annat i arbetslivet, som är en viktig och vital del av vår vardag. En stor del av befolkningen tillbringar många timmar, fem dagar i veckan, på sitt arbete och det är viktigt att alla har möjlighet att få trivas på sin arbetsplats. Samhället arbetar för att stävja diskriminering och mobbning på arbetsplatsen. För att det ska vara möjligt att även införliva och efterleva idéer om inkludering behövs riktlinjer och regler. Många arbetsgivare väljer att anta så kallade policydokument som riktlinjer för vad som gäller på arbetsplatsen. Men ibland är policydokumenten allt annat än inkluderande.

Upprättandet av policydokument är ett sätt som ett företag kan styra exempelvis de anställdas uppförande eller klädsel. Idag är det vanligt förekommande att policydokument bland annat förbjuder piercingar,

tatueringar och så kallade extrema frisyrier. Man kan enkelt hävda att policydokumenten inte har utvecklats i samma takt som samhället. Till exempel var det under 70-talet vedertaget att "bara kåkfarare har tatueringar" – vilket många idag tycker är helt absurt då det bevisligen går att hitta många människor under historiens gång, till och med tusentals år före 1970-talet, som har tatueringar men som inte har suttit i fängelse.

Tatueringar är för många ett sätt att uttrycka sig, ett sätt att smycka sig permanent, och tatueringar är mycket mer vanligt förekommande hos gemene person än förr. För många är tatueringar också en konstform. Synen på tatueringar har utvecklats och acceptansen för dem har blivit högre sedan fler har insett att tatueringarna inte har ett direkt samband med att vara kriminell eller andra negativa konnotationer. Detta är dock inte

det enda som människor smyckar sina kroppar med som än idag kan uppröra; även piercingar, extrema frisyrier och hårfärger är företeelser som inte än har en full acceptans i samhället.

Tunnelseende på hotell

En av de som fått uppleva en obekväm situation från sitt företags policydokument är Thomas. Thomas har en bakgrund inom restaurangbranschen med många års erfarenhet, även i ledande positioner. Han jobbade nyligen under en period på en av Nordens största hotellkedjor men när han fick läsa deras policydokument reagerade han på en formulering:

"När du bär uniform representerar du [företaget], vilket innebär att ett vårdat yttre är viktigt. Detta innebär att det inte är tillåtet att bära extrema smycken, synlig piercing, extrema frisyrier och liknande på arbetstid."

Thomas har själv ett antal piercingar och tøjningar i öronen, vilka han inte har något emot att ta ut vid behov även om han tycker det känns tråkigt. Detta var dock inte det han tyckte kändes fel i policyn.

– Det jag reagerade på var delen om "vårdat yttre". Här kände jag att

de gör mer än de får, jag tolkar det stycket som att de säger att alla med synliga piercingar har ett ovärdat yttre, och det tog jag som en förolämpning rakt av.

Han tycker också att policyn inte var helt genomtänkt:

– Det som var märkligt var att jag har tunnlar i öronen, och de höll med om att det såg mer 'extremt' ut om jag tog ut dem och hade stora hål där, så dom fick jag ha. Bara där borde de dock ha insett att policyn faller på sig själv.

Han sa därför till direkt att han inte kunde skriva på policyn om det formulerades på det sättet, då det vore att svika något han tror på. Hotell-direktören hade inte samma tolkning men hade sagt att det skulle tas upp i framtida revisioner av dokumentet.

Thomas berättar vidare:

– Det är en väldigt stor kedja som verkar i flera länder, och det är samma dokument överallt. Detta är dock länge sedan nu, och gamla kollegor som fortfarande jobbar kvar har inte sett till någon reviderad version.

Att uppmärksamma en ledning på policys eller andra regler som kan vara felaktigt formulerade eller direkt ogenomtänkta är inte alltid lätt. Ibland blir den anställda även utfrysad på grund av detta eller får på andra sätt uppleva konsekvenser av sina uttalanden. Vissa gånger appliceras policys främst på vissa individer medan andra "kommer undan", vilket även Thomas fick uppleva.

– Det fanns kvinnor som hade väldigt extrema naglar, på nivån att det var mer extremt än mina piercingar. En person hade en ring i näsan som ingen chef ens nämnde. Jag provade därför att ha mina piercingar i en dag men blev tillsagd direkt att ta ut dem.

Detta var dock inte det enda tillfället Thomas haft en mindre uppskattad upplevelse på ett arbete. Vid en tidigare anställning så sa en chef att han inte fick ha sina piercingar, men han fick ingen tydlighet kring varför.

– Jag jobbade på en restaurang och trodde att det kunde vara av några slags hygienskal, men det kändes märkligt när kockarna var tillåtna att ha vigselringar när de lagade mat.

Han tog därför upp det med högsta ledningen då det kan ha varit just den mellanchefens personliga åsikter som skapade denna policy och till slut fick han ha piercingarna på arbetstid.

Bestämmer arbetsgivaren över den anställdas kropp?

Policydokument är vanligt förekommande på många arbetsplatser och det går att ställa sig frågan: när går en policy om arbetskläder och uniformer från att vara en överenskommelse till att vara en överträdelse eller en kränkning?

Att en anställning kan kräva en viss typ av arbetskläder/uniformer kan såklart vara förståeligt och helt försvarbart. Anställda ska till exempel ha skyddskläder i ett sådant arbete där det krävs för hälsans skull så personen inte riskerar att skadas (hjälm, skyddsoverall, skyddshandskar eller liknande). Inom vård och omsorg eller kök har vi å andra sidan speciella arbetskläder av hygieniska skäl där du exempelvis täcker ditt hår för att det inte ska falla ner i maten eller använder plagg som är lätta att tvätta. Det kan också handla om en igenkänningsfaktor såsom att restaurangpersonal har en uniform i en viss färg på sin klädsel bland sina anställda, då det underlättar för kunden att veta vem som jobbar där.

Som sagt så finns det en logik och förklaring bakom många arbetskläder och uniformer, men var och när går det då för långt?

Det går att mena på att policydokument som reglerar till exempel tatueringar, hårfärg eller frisyrer inkräktar på en individs kulturella identitet och fysiska integritet. En tatuering kan inte bara "tas av", det är en permanent del av kroppen och ett krav att täcka den är inget som skulle hjälpa personen att göra ett bättre arbete. Kravet att ett långt hår måste klippas av (i synnerhet när det inte finns några praktiska anledningar till det) eller kanske färgas om när det inte är något som ändras i en handvändning utan konsekvenser

kan också betraktas som ett övertramp. Många skulle idag inte tycka att det var okej om ett policydokument skulle beskriva att alla anställda måste ha en viss kroppstyp eller vikt – men även detta har i historien platsat bland ovan nämnda exempel.

Ska en arbetsgivare verkligen ha rätt att ställa krav på att en individ ska förändra mer permanenta delar av sin kropp när det inte på något sätt underlättar personens förmåga att göra sitt jobb? I vissa fall så har dessa bestämmelser till och med försämrat den anställdes hälsa. Bara för att ta ett enkelt exempel så har personer med tatueringar på armarna tvingats ha långärmat för att täcka dessa även när de varmaste sommardagarna slår in. Om det på vissa företag då endast finns en långärmad vintertröja och en kortärmad för sommaren så går det att föreställa sig skillnaden i hettan som denna person kommer få uppleva.

RTSI-initiativet arbetar för att alla ska kunna få vara sig själva i samhället och så även i arbetslivet. Utveckling, utbildning och medvetenhet är en nyckel till ett mer inkluderande arbetsliv.

EN PIERCING PÅ DISPENS

2010-talet är en tid för många positiva förändringar i samhället. Rättighetsfrågor är på tapeten och allt fler medborgare blir medvetna om orättvisor. I en arbetsmarknad som går allt mer mot specialisering och spetskompetens så är dock subkulturella uttryck fortfarande något som kan sätta krokben för även den mest kvalificerade sökande.

FOTO: KATRIN UNGE POST-MORTEM.SE

” *Som exempel har en kollega tatuerat in miniatyrer av teckningar hens barn har gjort. Att anse det som stötande blir snudd på löjligt.*

Johanna Gustafsson är subkulturell.

Just nu arbetar hon hos en tågoperatör i Stockholm och har själv erfarenhet av begränsande reglementen när det kommer till just subkulturella stiluttryck. När hon började på sin arbetsplats så var det inte tillåtet med några synliga tatueringar och när det kom till piercingar så var det en i vardera öra som gällde. Hennes arbetsplats har dock gjort vissa förändringar på sistone; förändringar som Johanna själv engagerat sig i för att få igenom:

– Jag tog upp det med mina närmaste chefer och skapade opinion bland kollegor för att mjuka upp organisationen stegvis. När jag sedan började engagera mig fackligt och fick arbeta med mångfaldsfrågor fick jag större möjlighet att argumentera för orimligheten i att inte tillåta synliga tatueringar i den stad som har störst andel tatuerade medborgare i världen. Som exempel har en kollega tatuerat in miniatyrer av teckningar hens barn har gjort. Att anse det som stötande blir snudd på löjligt. Den här regeln gör ju också att det blir svårare för företaget att få tag på rätt kompetens, förutom det faktum att det är otidsenligt.

Argumenten från arbetsgivarens sida höll inte, och man har nu hamnat i en kompromiss där synliga tatueringar är tillåtet, med undantag för tatueringar i ansiktet och motiv som bryter mot företagets värdegrund. Vad gäller piercingar står det fortfarande still, men med företagets nuvarande argumentation blir det svårt för dem i längden att förbjuda

da piercingar som inte kan vara en säkerhetsrisk. Även om det är en pågående process så är detta ett kliv i rätt riktning, som enligt Johanna inte bara har stor betydelse för den enskilda arbetstagaren utan för arbetsplatsen i stort.

– Individuellt spelar det förstås stor roll att få leva ut en större del av sin personlighet som anställd. Men för mig som jobbar med människor tycker jag att det är viktigt att vi i personalen speglar hur människor ser ut även utanför arbetsplatsen. Representation är viktigt, inte bara för att det ska vara bra på jobbet. Att resenärerna ska känna igen sig i oss är lika viktigt för att kunna ha en bra dialog. En inkluderande arbetsplats är viktigt för att arbetsmiljö och arbetsprestation ska bli optimal. Om någon känner att hen inte kan uttrycka sin identitet kommer det påverka hela arbetsplatsen negativt.

Förändringar på arbetsplatser som länge har haft en specifik uniform och krav på ett mer ”businessvänligt” utseende kan inte ske över natten. Likt många andra arbetsrättsliga reformer tar det tid och rädslan att uppröra kunden är det som styr i första hand. När kvinnorna tog sig ut på arbetsmarknaden var många oroliga över hur det skulle uppfattas med kvinnliga arbetare. Kvinnorna började dock arbeta och jorden fortsatte snurra. Idag är det ingen som höjer ögonbrynen åt en kvinna som väljer karriären framför att vara hemmafru. Enligt Johanna är det dock många kunder på hennes arbetsplats som reagerar på hennes

stil, men kanske inte på det sätt som arbetsgivaren verkar tro.

– Jag följer utseendereglementet, vilket gör att jag generellt inte kan uttrycka mig som jag egentligen skulle vilja. Piercingar måste jag plocka ut, sminkningen ska vara nedtonad, hårfärgen ska vara naturlig. Samtidigt så har jag en röd hårfärg som gränsar till det extrema och när jag har en mer färgglad sminkning så får jag enbart positiva reaktioner från resenärerna. Och vad gäller piercingar så upplever jag det också positivt. Jag har fått dispens för en till piercing i ena örat, vilket de få som sett den reagerat positivt på.

Den här sommaren kommer vara den första då man får ha synliga tatueringar på Johannas arbetsplats, och hon är spänd på att se vilka reaktioner hon kommer att få. Hon berättar att hon tänker dokumentera det för vidare diskussioner med arbetsgivaren och hoppas på att det kan leda till att de släpper mer på hur man får se ut på jobbet. För när det kommer till serviceyrken är det viktigaste inte hur många ringar du har i öronen, eller huruvida du har konst på din hud eller inte – det viktigaste är kvaliteten på arbetet du utför. Kompetens över exteriör.

KARNEVALEN ÄR ÖVER

I en sydligare del av Europa i ett katolskt land, vars historia på många punkter skiljer sig från vår egen, bor en ung kvinna vid namn Oriana Dias. Landet är Portugal, som efter många år av militärdiktatur, underutveckling och finanskris idag klassas som ett av de fattigaste länderna i Västeuropa. En fattigdom som, enligt Oriana, dessvärre inte begränsas till ekonomi.

De senaste åren har Oriana forskat kring hatbrott och diskriminering mot alternativa människor och har sammansatt världens mest omfattande "arkiv" på ämnet. Hon berättar att hon fann sin alternativa livsstil redan som fjortonåring då hon läste en artikel om olika subkulturer i en ungdomstidning. Det hade gjort henne intresserad, så när hon väl fick tillgång till internet något senare så började hon söka runt och fick upp ögonen för emo och goth.

Men avsaknaden av likasinnade var påtaglig för den unga kvinnan som berättar att hon under sin uppväxt enbart kände en annan person med subkulturell stil.

– Förutom mig kände jag bara till en annan flicka som jag fortfarande är vän med. Runt den tiden började jag intressera mig mer för mörk musik och annorlunda kläder samtidigt som den andra alternativa tjejen blev misshandlad i skolan som jag snart skulle börja på. När

jag hörde om det blev jag rädd, det kunde ju vara jag. Jag skulle trots allt gå på samma skola.

” Den farligaste typen av hatbrott är det som inte upplevs som ett sådant.

Ett starkt och tydligt citat från Oriana som menar att känslan av obehag eller rentav rädsla för att gå till skolan på grund av utsatthet är vanligt förekommande bland subkulturella ungdomar. Tanken "det kunde vara jag" när någon annan utsätts för en attack eller liknande är något

som slår många inom de skyddade diskrimineringsgrupperna när det skett ett hatbrott. Detta menar Oriana är en tydlig indikator på att även alternativa subkulturer kan utsättas för hatbrott:

– Jag anser att det är jämförbart med andra typer av hatbrott eftersom det skapar en sån otrygghet bland alla likasinnade. Känslan av gemenskap är väldigt viktig och hatbrott som dessa är riktade mot alla inom gemenskapen och man känner sig rädd. Om ett brott har potential att påverka en hel gemenskap, som i en grupp av människor som delar likheter snarare än människor som delar en stadstillhörighet, och få dessa människor att leva i fruktan, så ska det betraktas som hatbrott. Ett hatbrott är ett brott mot personen, det som gör dig till den du är. Om att klä sig annorlunda och lyssna på annorlunda musik gör dig till den du är så är det en del av din identitet, och om du attackerar på grund av det så är det kärnan av din person som attackerar. Ibland väljer jag att inte klä mig som jag vill för att jag inte känner för att bli hånad och skrattad åt. Och jag borde inte behöva känna så.

Religionens inverkan

Åtta av tio invånare i Portugal är katoliker och även om religion och stat är separerade så färgar tron ändå mycket av folkets syn på det

främmande. Många tar sig rätten att kommentera Orianas utseende med väl valda, negativa ord; något som har upprört hennes familj. Hon berättar att hennes mamma ofta vill konfrontera folk som betar sig illa.

– Det har varit en hel del dumma och irriterande kommentarer, såsom "monster", "freak" och "styggelse". Folk har följt efter mig i tunnelbanan och skrikit saker. En gång var det en kvinna på bussen som hela tiden höll ögonen på mig samtidigt som hon höll hårt i sina saker, som om jag skulle stjäla från henne. Jag vet inte om ni har det i Sverige, men när jag studerade här i Portugal så var jag tvungen att utföra en typ av "erfarenhetsjobb" (typ som prao/praktik, red. anm). Så jag började jobba i ett skolbibliotek. Där var det en ung pojke som, varje gång han såg mig någonstans i biblioteket, började skrika: "Karnevalen är över! Karnevalen är över!". Det var riktigt irriterande. Det här var bara några enstaka exempel, men tro mig när jag säger att det finns många fler.

Den saknade helheten

Oriana berättar om hur hon, i sin forskning, upptäckt vidden av det hon upplevde; att hon var långt ifrån ensam och att det hände i alla världens hörn. Hon insåg hur många historier som fanns och att ingen tycktes se sambandet mellan dem

och det var därför arkivet hon jobbade på blev extra viktigt.

– De kan inte se helheten eftersom den saknades. Jag minns inte ens vad jag sökte på först. Jag tror att det slog mig att jag inte kunde vara den enda som upplevde detta; att mina vänner inte kunde vara de enda. Jag började leta och hittade så otroligt många historier. Då tänkte jag att dessa MÅSTE samlas på något ställe. Så jag började samla ihop dem och stoppa dem i en fil på min dator. Filen växte sig bara större och större. När jag sedan fick möjligheten att prata om det på TV blev jag ombedd att överföra alla till ett word-dokument. På bara några timmar så hade jag över 100 sidor. Reportern frågade mig då var jag hittade all min forskning och jag svarade bara "gå in på Internet!"

Hon skrattar när hon berättar det sista och jag upptäcker att hon har småskrattat lite här och där under hela intervjun. Trots det sorgliga och tuffa ämnet vi diskuterar så har hon en aura av humor runt sig och hon berättar varför det är viktigt:

– Det finns ett talesätt i Portugal som översätts till "skratta så du inte gråter." Och det är vad jag gör. Det är vad man måste göra.

TEXT: REBECCA BLOM

FOTO: ENVATO

Rebecca (längst till höger) tillsammans med några andra av deltagarna i RTSI-projektet.

FOTO: EMELIE ENGWALL

SJUTTON CENTIMETER TILL MARKEN

Stockholm. Det var en fin våreftermiddag, den 21:a maj 2016, och jag gick längs huvudstadens gator på väg till eventlokalen Capitol. "RTSI-initiativet" skulle hålla sitt releaseevent där och jag kände mig förväntansfull. Rätten till sin identitet var trots allt en fråga som jag hade brunnit för i över tio år så när RTSI startade sitt nya projekt 2014 var jag inte sen med att anmäla mitt intresse och kort därefter blev jag deltagare i det projektet.

Tidigare under dagen hade jag tillsammans med andra deltagare fått lyssna på en intressant föreläsning med konstnären Petra Shara Stoor

och vi hade alla lämnat konferenslokalen efteråt med en positiv sinnesstämning. I samlad trupp hade vi begett oss till middagen och sedan vidare till First Hotel Fridhemsplan, där vi var inkvarterade.

Jag tog lite längre tid på mig att göra mig i ordning inför kvällens livespelningar, så övriga deltagare hade redan börjat gå mot Capitol innan jag var klar. När jag väl var nöjd med min outfit så började jag röra mig ut ur hotellet. Jag svängde höger ut på Sankt Eriksgatan och påbörjade min femton minuter långa promenad.

Med gothbandet The Mission i hör-lurarna gick jag förbi skyltfönster och människor i mina sjutton centimeter höga lackpumps. Jag noterade att de flesta jag mötte stirrade på mig. Om det berodde på mitt rosa hår, den extrema sminkningen eller hornen jag hade på huvudet visste jag inte och i ärlighetens namn så brydde jag mig inte nämnvärt om deras anledning till det oblyga stirrandet.

Strax utanför gymmet Nordic Wellness såg jag tre killar komma gående mot mig. De såg ut att vara i övre tonåren och skrattade och pratade högljutt. Jag fortsatte gå med blicken

FOTO: REBECCA BLOM

bestämt riktad framåt och försökte att inte dra till mig deras uppmärksamhet då de gav mig en obehaglig känsla i maggropen.

De kom upp jämsides med mig och precis när jag trodde att jag kunde andas ut såg jag något i ögonvrån. En snabb rörelse, en hård kropp mot min och jag föll handlöst. Efter det hände allt väldigt fort; killarna sprang skrattande över gatan, svängde av in på Alströmergatan och försvann, medan jag satt kvar på trottoaren med tårfyllda ögon och en smärtsamt pulserande högerfot.

Det tog ett tag innan jag klarade av att resa mig igen, ingen som hade sett händelsen erbjöd sig att hjälpa till utan människorna runtomkring gick bara förbi med bestämda steg; noga med att inte titta på den rosa-håriga flickan på marken.

Jag lyckades till slut ta mig till Capitol, med hjälp av två andra deltagare som hade hamnat på efterkälken, och väl på plats bandagerades foten och jag gjorde mitt bästa för att ha kul trots omständigheterna.

Under ett besök hos läkaren konstaterades det att min fot var stukad; vävnaderna runt fotleden var skadade och det hade uppstått en blödning i ett närliggande muskelfäste. Is, högläge och "ta det lugnt" var tipsen jag fick och efter ett tag gick svullnaden ner och smärtan försvann. Ibland kommer den dock tillbaka om jag går för länge i höga klackar eller stödjer lite fel på foten, men läkaren har sagt att det kan bli så med stukningar.

Killarna som misshandlade mig identifierades aldrig trots mina försök att nå ut till vittnen på sociala medier, däribland Facebook. Jag tänkte väl att eftersom det var många som såg händelsen så borde någon kunna hjälpa mig att hitta de tre killarna som knuffade mig. Men när ingen var villig att hjälpa mig så lade jag till slut ner sökandet och valde i slutändan att inte göra en anmälan. Jag var övertygad om att förundersökningen ändå skulle läggas ned då det varken fanns några vittnen eller misstänkta.

Trots att misshandeln skedde på en molnfri eftermiddag, på en vältrafikerad trottoar i centrala Stockholm, så var det ingen som såg och än mindre reagerade när tre killar plötsligt knuffade en ensam, rosahårig tjej.

TEXT: REBECCA BLOM

FOTO: REBECCA BLOM

”VARFÖR KLÄR JAG MIG SOM JAG GÖR?”

Den vanligaste frågan som jag brukar få, som handlar om mitt val av kläder, är:

”Varför?”...

”Varför ser du ut sådär?”

”Varför vill du ha så mycket uppmärksamhet?”

”Kan du inte vara som alla andra?”

Bortsett från att skyla eller värma din kropp på vintern så visar ditt val av kläder vad du tycker är snyggt. Kläder avslöjar vad du har för smak eller stil, hur du vill presentera dig själv inför andra och hur du vill profilera dig själv. Detta gäller alla människor, oavsett vad du har för stil.

Varför klär jag mig inte som alla andra? Det svaret är ganska enkelt. När jag går ut så vill jag kunna känna mig fin, vara nöjd med mig själv och inte tycka att jag är ful. Jag tror att det är samma anledning som varför just du som läser detta klär dig som du gör.

Under hela min uppväxt så har jag fått höra av människor i min omgivning att mitt val av kläder bara är en fas, att det kommer gå över när jag gått klart skolan och ska ”bli vuxen”. Jag fick höra det så ofta att jag själv började tro på det och när jag hade gått klart gymnasiet så bestämde jag mig helt enkelt för att börja klä mig ”normalt”. Det höll inte speciellt länge. Jag vantrivdes fruktansvärt i min kropp, i mina kläder och jag valde att undvika folk. Jag började strunta

mer och mer i mig själv och många av mina vänner sade till mig att jag inte längre var mig själv, för det var jag inte.

Tänk dig om det vore omvända roller. Tänk om du var tvungen att klä dig på ett sätt som du inte är bekväm i? Hur skulle du må? Skulle du skämmas av att gå på stan? Jag har aldrig förstått varför människor blir provocerade över mitt val av kläder. Det skadar varken mig eller dig, det är bara ett sätt för mig att känna mig bekväm i mig själv. Det är mitt val av hur jag vill presentera mig själv. Varför ska inte jag kunna vara bekväm i mig själv? Varför är min identitet mindre värd än din?

Du som läser detta kommer säkert tänka att det här är ett i-landsproblem. Det är ju bara kläder.

Men om det bara är kläder, varför blir människor så provocerade? Jag har vuxit upp i ett litet samhälle i mellersta Norrland och jag kan direkt säga att det inte har varit lätt.

När jag gick hem från bussen så skrek folk saker efter mig. Jag har fått ölburkar kastade på mig och jag har blivit attackerad ett antal gånger. Detta enbart på grund av hur jag ser ut. Vad ger andra rätten att attackera mig?

Jag har inte valt min stil. Jag kan inte bestämma över vad jag tycker är fint och inte fint. Jag vill kunna känna mig bekväm i min stil och min kropp men andra hindrar mig. Jag känner många som inte vågar klä sig så som de vill på grund av hur de blir behandlade i samhället. Många äldre har kommit fram till mig och sagt att de önskar att de kunde ”vara lika häftig som mig”, vad det nu betyder.

Om jag kunde välja så skulle jag helst vilja se ut som de flesta andra, vara neutral. Men nu kan jag inte det, så jag tänker kämpa för rättvisa. Jag vill kunna se mig själv i spegeln utan att skämmas. Tycker du fortfarande att det är ett i-landsproblem? Det är säkerligen ett i-landsproblem men bara för att det är ett i-landsproblem så är det inte en ickefråga.

Ta inte ifrån mig min fria vilja att själv välja hur jag vill se ut.

TEXT: JOHAN LARSSON

An open letter to
stakeholders concerning
members of alternative
subcultures and Sweden's
hate crime legislature...

To whom it may concern,

We are writing this open letter to you, because we would like you to give the strongest possible consideration to doing whatever is within your power and gift to expanding Sweden's hate crime legislation categories to include crimes committed against members of alternative sub-cultures. Particularly given that this is an open letter, we feel it appropriate to identify ourselves to you from the outset:

The first of us is Dr Stephen James Minton. I am a British chartered psychologist and chartered scientist; the Director of Undergraduate Teaching and Learning at the School of Education, Trinity College Dublin, Ireland; and, an Associate Professor II in Education at the University of South East Norway. For the past twenty years, my research and practice focus has been in the area of the prevention of bullying and violence in schools and the community. This has included a specific interest in the situation of members of alternative subcultures for over a decade.

The other author is Kari Berg. I am the project manager for the RTSI-initiative and one of the founders of the RTSI-project "En kunskapsfråga?", working to raise awareness about the discrimination towards alternative subcultures in society. I have a background as an artist and actress in the subcultural scene, as well as being a model for almost two decades and counting. I also have journalistic experience from having been the editor of a cultural magazine. For as long as I can remember I have belonged to the subcultural scene, identifying as a goth. I have also seen the consequences in society of the prejudice towards members of the alternative community and I have suffered from bullying and alienation myself. I have seen the need for change and my resolve has never been stronger.

As you may be aware, members of alternative subcultures have been specifically targeted in criminal acts for many years past. You may well recall that in 1997, in the United States, a nineteen year-old punk named Brian Deneke was killed in a deliberate hit and run attack in Amarillo, Texas. The driver involved in the hit and run attack was Dustin Camp, a 17 year-old (American) football playing 'jock'. At Camp's trial, defense attorney was permitted what seems to have been a great deal of latitude – not only did he emphasise, as

might have been predicted, his client's wholesomeness, Christianity and 'normalcy', but he was also allowed to characterise his client's victim, and his client's victim's friends, as aggressors, referring to them as 'armed goons'. Camp was found guilty only of voluntary vehicular manslaughter, and escaped a custodial sentence, instead being placed on probation (for ten years) and given a \$10,000 fine (Lyons, 1999; Yardley, 1999).

Tragically, ten years after the murder of Brian Deneke a young alternative woman in the United Kingdom, Sophie Lancaster, was brutally assaulted to death. In the early hours of Saturday, 11th August 2007, 20 year-old Sophie and her boyfriend were attacked, without provocation, by a group of around fifteen or more teenagers in Lancashire, England. It was widely reported that at the time of the attack, the couple had been dressed in the 'goth' style, and that it was this that had 'provoked' the attack (Butt, 2007; Garnham, 2008; Wainwright, 2008; Watkinson, 2009). It appears that in a brave attempt to protect her boyfriend, who had been attacked first, Sophie was also punched and kicked unconscious. Sophie's brain injuries were so severe that she never regained consciousness, and she died thirteen days later (Butt, 2007). Two of the assailants were convicted of murder; significantly and similarly, the trial judge again commented that, '...this was a hate crime against these completely harmless people targeted because their appearance was different to yours' (BBC News, 2008).

Having had an alternative appearance himself as a teenager in the late 1980s, the first author has had first-hand experience of the abuse, harassment and violence directed towards members of alternative subcultures, and can therefore confirm that such experiences are nothing new. Indeed, a widely read account of how British youth subcultures were deliberately demonised in the public understanding by the media as early as the 1960s has become something of a sociological classic (Cohen, 2002). These days, we have a word for such abuse, and the feelings we hold to lie behind it – a neologism, to be sure, and whilst, as yet, having no Oxford English Dictionary entry, but rather a widespread Internet and occasional academic usage – and that word is alterophobia.

Following the death of Sophie Lancaster, Stephen resolved to do whatever he could to assist with the work of the charity that Sophie's mother had established in her late daughter's name – the Sophie Lancaster Foundation (about which we shall have more to say shortly). This has informed his work as a teacher-trainer and a schools / psychological practitioner, and also his research. In Ireland, he established that alterophobic prejudice is evident in patterns of school bullying behaviour in much the same way that homophobia and transphobia are, and that young members of alternative sub-cultures may be considered as being 'at risk' of school bullying, in the same way that their LGBTQI+ counterparts are (Minton, 2012, 2014a, 2014b, 2016a, 2016b). Furthermore, as well as the afore-mentioned murder cases, researchers have documented that discrimination and violence directed towards members of alternative sub-cultures are rather commonplace. In the Leicester Hate Crime Project (2012 - 2014), in which over 4,000 members of established and emerging communities were engaged, 'sub-culture' and 'dress and appearance' emerged as significant contributory factors in experiences of hate crime victimisation (Chakraborti, Garland and Hardy, 2014). Similarly, Garland and Hodkinson (2014) provided evidence from interviews with those affiliated to the goth scene, and uncovered '...extensive experience of verbal harassment and, for some respondents, repeated incidents of targeted violence' (p. 613).

As well as awareness-raising campaigning, the provision of training to schools and community groups, and various media outputs, one of the key focuses of the afore-mentioned Sophie Lancaster Foundation is to 'campaign to have the UK Hate Crime legislation extended to include people from alternative subcultures or lifestyle and dress' (see Sophie Lancaster Foundation, 2019). Whilst this has not yet with success, Sophie's mother, Sylvia Lancaster, was awarded an OBE for her work on 'Community Cohesion Especially in Reduction of Hate Crime' in 2014 (BBC News, 2014), and a growing number of UK police forces are at least recording crimes committed against members of alternative subcultures in a specific category. It is significant also that Sylvia and her colleagues at the Sophie Lancaster Foundation have visited Sweden in 2012, 2014, 2016 and 2018.

However, these crimes aren't limited to "the rest of the world". In Sweden, on 13th February 2010, Per 'Pelle' Nordkvist was the victim of the so-called 'ATM Murder', when 24 year-old Pelle, who had an alternative appearance, was attacked and stabbed to death by five teenaged assailants. Whilst it was initially speculated that robbery was the motive, it became apparent that the assailants had verbally abused and harassed him in the past (Göteborgs-Posten, 2010). Significantly, it is a matter of court record that the trial judge opined that the abuse and murder of Pelle was of a 'hate crime nature' (Göteborg district court, case no B864-10, page 51).

Elsewhere, whereas the Republic of Ireland currently has no specific hate crime legislature, alterophobia was reflected in the recommendations regarding legislative reform in this area made to Ireland's governmental Department of Justice and Law Reform by the Hate and Hostility Research Group (Haynes, Schweppe, Carr, Carmody and Enright, 2015).

We have described the murders of Brian Deneke, Sophie Lancaster and Pelle Nordkvist as tragedies, and yet as stakeholders, policy-makers, legislators and researchers – and as human beings – we surely must not allow our response to these

murders, and the myriad of criminal indignities and abuses inflicted upon members of alternative subcultures, to remain in 'the tragic'. To do so is a disrespect to their memory, and the experiences of loss felt by those who continue to mourn them. We feel that Sweden has an opportunity to take a 'first' in recognising, in hate crime law, a long-standing and seemingly internationally widespread problem that has had lethal consequences. In other words, professionals in Sweden can do what legislators in the United States have failed to do; what legislators in Britain, despite the campaigning of the Sophie Lancaster Foundation, have failed to do; and to do what legislators in Ireland, at some indeterminate time in the future, may yet or may not do. In closing, and with our full measure of respect for your positions, we again urge you to do all that you can to bring about the expansion of Sweden's hate crime legislation categories to include crimes committed against members of alternative sub-cultures.

Yours sincerely,

Dr Stephen James Minton
CPsychol CSci AFBPsS

Kari Berg
Project Manager RTSI

SOURCES

- BBC News (2014). Sophie Lancaster's mother Sylvia awarded OBE for tackling hate crime. Available directly on the world-wide web: <http://www.bbc.com/news/uk-england-lancashire-30436090>
- Butt, R. (2007). 'Tragedy beyond words' for family as woman, 20, dies after park attack. *Guardian*, August 25th.
- Chakraborti, N.; Garland, J. and Hardy, S-J. (2014). The Leicester Hate Crime Project: Findings and Conclusions. University of Leicester.
- Cohen, S. (2002). *Folk Devils and Moral Panics: The Creation of the Mods and Rockers*. 3rd edn. Abingdon: Routledge.
- Garland, J. and Hodgkinson, P. (2014). 'F**king freak! What the hell do you think you look like?' *British Journal of Criminology*, 54(4): 613 - 631.
- Garnham, E. (2008). Teenage boy guilty of goth murder. *Daily Express*, March 27th.
- Haynes, A.; Schweppe, J.; Carr, J.; Carmody, N. and Enright, S. (2015). 'Out of the Shadows' - Legislating for Hate Crime in Ireland: Preliminary Findings. University of Limerick Hate and Hostility Research Group / Irish Council for Civil Liberties.
- Lyons, J. (1999). Anarchy in Amarillo. *Dallas Observer*, October 21st.
- Minton, S.J. (2011). Experiences of and perspectives on homophobic bullying amongst a sample of upper secondary school students in Ireland. 15th European Conference on Developmental Psychology. Bergen, Norway, August 23rd - 27th.
- Minton, S.J. (2012). Alterophobic bullying and pro-conformist aggression in a survey of upper secondary school students in Ireland. *Journal of Aggression, Conflict and Peace Research*, 4(2): 86-95.
- Minton, S.J. (2014a). Prejudice and effective anti-bullying intervention: evidence from the bullying of 'minorities'. *Nordic Psychology*, 66(2): 108-120.
- Minton, S.J. (2014b). Alterophobia, school bullying and membership of sub-cultures: Perspectives from Ireland. Presented at the Alternative Solutions to Hate Crime Conference: A Holistic Approach for 2014, Burnley Mechanics, Burnley, Lancashire, 26th November.
- Minton, S.J. (2016a). *Marginalisation and Aggression from Bullying to Genocide: Critical Educational and Psychological Perspectives*. Rotterdam: Brill.
- Minton, S.J. (2016b). Alterophobia and hate crime. Presented at The Politics of Hate: Community, Societal and Global Responses, 2nd Biannual Conference of the International Network for Hate Studies, University of Limerick, May 24th-26th.
- Sophie Lancaster Foundation (2016). Home page. Available directly on the world-wide web: <http://www.sophielancasterfoundation.com>
- Wainwright M. (2008). Woman dies after drunken gang attacked couple dressed as goths. *Guardian*, March 13th.
- Watkinson D. (2009). Sophie Lancaster's mum set to win tougher sentences for hate crimes. *Lancashire Telegraph*, May 7th.
- Yardley, J. (1999). After a murder trial, Amarillo asks, 'Is this a tolerant place?' *New York Times*, November 26th.
- Nygren, P. (2010). Mördad överfallen även tidigare. *Göteborgs-Posten*, February 13th.

RTSI – ETT INITIATIV FÖR RÄTTVISA

Låt oss forma framtiden tillsammans

Vad vi vill förändra

De flesta kan vara överens om att vår vision av samhället är något som ibland kan verka mer avlägset än vad vi låtsas om. Vi tvingas inse att det krävs åtgärder för att skydda våra medmänniskor mot krafter som av olika anledningar vägrar eller har svårt att acceptera, eller tolerera, människors olikheter.

Men på många håll har det också gjorts framsteg, framsteg som också bidragit till ett normaliserande av det som tidigare ansetts som "främmande" eller "avvikande". Makthavare, myndigheter, skolor, ideella föreningar och därtill många medborgare i Sverige har i modern tid vidtagit en rad åtgärder och initiativ för att öka tryggheten för dess medborgare eller andra som vistas här. Detta har skett genom information, utbildning och lagstiftning med hänsyn till alla individer och grupper lika rättigheter, oavsett faktorer såsom hudfärg, kön eller sexuell läggning.

Det har lett till ett samhälle där de allra flesta ser regnbågsflaggorna och diverse kulturella uttryck från världens alla hörn som symboler för demokratiska framsteg och ett öppnare, tryggare samhälle. När det trots allt händer att någon blir attackerad eller diskriminerad på grund av exempelvis personens etniska bakgrund eller sexuella läggning så finns det system på plats ämnade att ge juridiskt stöd åt den drabbade och straffa den som kränkt inte bara offrets fysiska eller psykiska trygghet, utan även allt det som offret representerar.

RTSI ställer sig givetvis bakom alla initiativ som bidrar till en sådan här utveckling, samtidigt som vi identifierar och uppmärksammar fall där nuvarande information, utbildning och lagstiftning inte räcker till för att ge ett rimligt skydd mot inskränkningar eller attacker mot din person, och de som är som du, kränkningar som sker för att du har en specifik alternativ kulturell identitet eller tillhör en subkultur. Att bli knuffad, hånad, mobbad eller nersparkad på grund av att du har en subkulturell identitet gör lika ont som att bli misshandlad exempelvis på grund av din religion. Dessutom känner de runtomkring dig, som delar din stil, visuella attribut och intressen, samma rädsla – för det kunde lika gärna varit de.

Hur vill vi förändra

Initiativet arbetar med att ta fram en pedagogisk resurs för användning i bland annat skolmiljö, vars funktion är att väcka frågor, reflektioner och konstruktiva diskussioner om fördomar kring andra personers stil och utseende. Ambitionen är att denna resurs ska kunna användas flexibelt i olika åldersgrupper och i allt från grundskolan till vuxna miljöer, som till exempel hos myndigheter och fackförbund.

RTSI ämnar informera och kommunicera med beslutsfattare, jurister och lärosäten, bland annat genom utskick med material relevant för projektet, för att föra upp frågan på agendan. Vi ser exempelvis gärna att ordet "alterofobi" kommer med i SAOL (Svenska akademiens ordlista).

Den forskning och det material som vi har tillgång till sammanställs till en större publikation och det kommer också finnas en version tillgänglig online. På så vis hoppas vi kunna göra frågorna och arbetet kring dem tillgängliga för så många som möjligt.

Vår stora förhoppning är att vi genom detta arbete lyckas synliggöra den utsatthet och diskriminering som många människor genomlider varje dag, och att det i sin tur leder till ökad förståelse, handling och slutligen förändringar som kommer att hjälpa dem bland oss som ofta är de mest synliga, men samtidigt bland de mest osynliga.

Vad kan DU göra för att hjälpa?

Inga stora förändringar i vårt moderna samhälle har skett för att enskilda individer velat det. I projekt och initiativ, föreningar och andra grupperingar, har man samlats och tillsammans basunerat ut krav på förändringar.

Nu är det dags att ta på sig sina rättighetsbyxor igen och göra sin röst hörd. Vi har också en dröm, en dröm om inkludering och likabehandling, om samma skydd som andra utsatta grupper i samhället. Alla kan bidra till förändring. Genom att läsa denna tidning kan du ta ut riktning. Det är så enkelt som att börja prata om saken, att sprida ordet och kanske att tänka till en gång extra i vardagen. Till slut når det även beslutsfattarna. Det är så i princip all förändring i ett demokratiskt samhälle sker i praktiken.

”Change will not come if we wait for some other person or some other time. We are the ones we’ve been waiting for. We are the change we seek.

BARACK OBAMA

Följ oss på www.rtsi.se

RTSI
RÄTTEN TILL
SUBKULTURELL
IDENTITET